

KPSS

TÜRKÇE

SORU BANKASI

KPSS

ÖSYM Tarzında

Yeni Nesil Sorular

TÜRKÇE

SORU BANKASI

Taktikler ve Pratik Teknikler

Karekodlu

Tamamı Detaylı Video Çözümü

Yapamadığın soruları ekran görüntüsünü
WhatsApp ya da Instagram'dan at,
öğretmenlerimiz anında sesli olarak
çözümünü sana yapsın.

TÜRKÇEBAZ

Yusuf Kenan DURMUŞOĞLU

Yusuf Kenan DURMUŞOĞLU

İletişim için WhatsApp ve Instagram hesaplarımızı kullanabilirsiniz.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SÖZ ÖBEĞİNDE ANLAM

TEST - 6

1. Sevgili okurum, masaya oturmadan önce benim yapmam gereken en önemli iş seni unutmaktır, biliyorsun. Unutamazsam asla yazamam çünkü elimde kalem, öylece kalakalıyım kâğıdın başında. Ardından da ne kadar uzak ve anlayışlı olursan ol, özgürlüğümün senin varlığıyla kuşatıldığını düşünürüm. Bakışlarının, ne yapıp edip benim atacağım adımları şekillendireceğini düşünürüm sonra. Dahası, senin varlığında eşsiz güzellikler oluşturan bazı zayıf noktaların beni kışkırtacağını, içimde uyuyan ezeli boşlukları harekete geçireceğini, bu hareketlerin de beni tutup sana yaranmaya çalışan tuhaf bir kılığa sokacağını düşünürüm. Bir yandan da fena hâlde korkarım tabii. Sana yazmaktan değil, senin için yazmaktan korkarım. Başka bir ifadeyle senin için yazmakla sana en büyük kötülüğü edeceğimden korkarım.

Bu parçada geçen "senin için yazmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurun fikrî gelişimine faydalı olmayacak bilgiler vermek
- B) Toplumsal konulardan çok bireysel konuları işlemek
- C) Okurun talepleri doğrultusunda eser vermek
- D) Okurun beklentilerini yok sayarak yazılar kaleme almak
- E) Okuru doğru yoldan çıkaracak zararlı içerikler kaleme almak

2. Şaşaalı törenlerle açılan birçok işletmenin ömrünün uzun olmadığına tanık oluyorum. Heyecanlı ve girişimci gençler, kendi uzmanlık alanlarının dışına çıkıp bambaşka alanlarda işler yapmaya kalkıyorlar. Hâl böyle olunca yapılan bu işlerin sonu maalesef hep hüsrana, hep hayal kırıklığı oluyor. Başarılı olmak için en önemli koşul işin mutfağından gelmektir.

Bu parçada geçen "işin mutfağından gelmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yetkin kişilerden destek almak
- B) İş için sermayeye sahip olmak
- C) İşin arka planını bilmek
- D) Ekip arkadaşlarını iyi seçmek
- E) İş kurarken devlet desteği almak

3. İstanbul'da saray ve çevresinde eğitilmiş kişilere hitap eden divan şiirinde kadın, gerçeküstü ve hayalidir. Boy servi, dudaklar mim, kirpikler ok, kaşlar yay gibidir. Tüm bu unsurları bir araya getirdiğimizde gerçek hayatta böyle bir kadının olamayacağını görüyoruz. Oysa kentten kırsala doğru gidildikçe şiirde kadın figürünün ete kemiğe büründüğünü metinlerden kolaylıkla takip edebiliyoruz.

Bu parçada "kadın figürünün ete kemiğe bürünmesi" sözüyle hangi kavrama atıfta bulunulmuştur?

- A) Somutluk
- B) Sanatsallık
- C) Eşitlik
- D) Güzellik
- E) Soyutluk

4. Bence deneme yazmadan iyi bir yazar olunmaz. İyi bir okur da olunmaz. Deneme, yazarın, dolayısıyla da okurun, romanda, öyküde, başka herhangi bir yazı türünde olamayacağı kadar çıplak olduğu bir yazı türü. Deneme yazarken insan gizlenemez, şahsiyetini ortaya döküverir. Ben iddia ediyorum ki deneme yazmadan bir insan bir konuda ne düşündüğünü tam olarak bilemez.

Bu parçada geçen "başka herhangi bir yazı türünde olamayacağı kadar çıplak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Diğer türlerden daha müstehcen olması
- B) Diğer türlere göre kişilik özelliklerini daha fazla ele vermesi
- C) Diğer edebi türlere göre daha anlaşılır olması
- D) Diğer türlere göre daha yüzeysel olması
- E) Diğer türlerden farklı olarak kanıtlama amacı gütmemesi

5. Her hakiki aşk, umulmadık dönüşümlere yol açar. Aşk, bir milat demektir. Şayet aşktan önce ve aşktan sonra aynı insan olarak kalmışsak yeterince sevmemişiz demektir. Birini seviyorsan onun için yapabileceğin en anlamlı şey değişmektir!

Bu parçadaki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Aşk, her insanı az ya da çok mutlaka değiştirir; değişmemişse bir insan gerçek aşkı tatmamış demektir.
- B) Kitabın sonunda beklenmedik birinin koğuşa eklendiği görmekteyiz, kitabın can alıcı kısmı da bu aslında.
- C) Rönesans'ın ardından Batı edebiyatı birçok akımın etkisine girerek 20. yüzyıla dek gelişimini sürdürmüştür.
- D) Beklenmedik bir anda karşıma çıkan bir dostluk fırsatını teptim. Niye onun teklifini kabul etmedim ki?
- E) Başarısızlık, daha akıllıca bir başlangıç yapmak için mükemmel bir fırsattır.

6. Kendi hata ve günahıyla saklambaç oynayıp başkasınıkiyle yakan top oynayanlardan sakın kendini.

Yukarıdaki cümlede altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Üzücü olan, insanın hata yapması değil hata yaptığının farkında olmamasıdır.
- B) Maalesef hayat aynı hataları tekrar tekrar yapacak kadar uzun değil.
- C) Kimileri de insanları hedef alarak onların canını acıtmaktan zevk alır.
- D) Kendi kusurlarını görmeyip de başkalarında kusur arayan insanlardan kendini koru.
- E) Üzerini örtüp gizlemeye çalıştığımız kusurlarımız bir gün mutlaka ortaya çıkar.

7. "Bir kere anlamamak insanın gücüne gidiyor

I

(onuruna dokunuyor). Ben, anlamadıkları şeyler karşısında dudak bükenlerden (beğenmeyenlerden)

II

değilim. Öyle kimseler kendilerini pek beğenir, her şeyi yargılamayı haklı bulurlar. "Anlayamıyoruz." demeleri, "İyi değil bu, güzel değil!" demekle birdir

III

(aynıdır). Anlamıyorlarsa bir uğraşsınlar anlamaya, kendilerini aşmaya (yapabildiklerin den daha iyi

IV

şeyler yapabilmeye) çalışsınlar. Sanat eserleri de, bilim eserleri gibi, bir çaba ister kişiden, birdenbire açmazlar kendilerini (kendilerini çabucak

V

sevdirmezler) . Ben çabuk anlayamadığım eserleri daha çok severim; bir yenilikleri, alışık olmadığım bir güzellikleri vardır da onun için."

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Sait Faik Abasıyanık, eserlerinde gerçek hayattan kesitleri canlı bir biçimde anlatırken okurlarına da kahramanlarıyla aynı duyguları yaşattı. O, eserleri kanalıyla, topluma sağlam bir ızdırıp idmanı yaptırdı.

Bu parçada altı çizili sözle asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserleriyle okurların güçlüklerle, sıkıntılara hazırlıklı olmalarını sağlamak
- B) Problemleri okurla paylaşıp en azından kaygılarını azaltmak
- C) Toplumun nabzını tutarak yeni eserlerin yazılması konusunda bir rota belirlemek
- D) Aynı acıları bir daha yaşatarak empatiden sempatiye varmak
- E) Çekilen acıları unutturarak bir daha yaşanmasına engel olmak

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SÖZ ÖBEĞİNDE ANLAM

TEST - 9

1. Yahya Kemal, biçim mükemmelliğine büyük önem vermiş parnasyen bir şairdir. Şiirlerini kılı kırk yararak yazmış, ince işçiliği ile ömrü boyunca hep kusursuzluğu aramıştır.

Bu parçada altı çizili söz Yahya Kemal'in hangi özelliğini anlatmak için kullanılmıştır?

- A) Doğallığını B) Evrenselliğini C) Tutarlılığını
D) Titizliğini E) Özgünlüğünü

2. Servetifünun Dönemi'nde Tanzimat'ın o kusurlu romanları, yerini daha modern ve kusursuz romanlara bırakmıştır. Özellikle Halit Ziya, romanda çıtayı yükseltmiş; kendisinden sonra gelen romancılar uzun bir süre daha iyisini kaleme alamamışlardır.

Bu parçada geçen altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Romana yeni konuların girdiği
B) Romanın nitelik yönünden güçlendiği
C) Romanın yüksek zümreye hitap ettiği
D) Romanda yabancı kelimelere yer verildiği
E) Romanda evrensel değerlere yer verildiği

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcüklerin her ikisi de tek başına kullanılabilir?**

- A) Bir sokak köpeği gibi çer çöple geçinirdi.
B) Mırın kırın etmeyi bırak da ödevini yap.
C) Sürekli abur cubur yediğinden kilo aldı.
D) Bu ana kadar doğru dürüst bir işi olmadı.
E) Yarım yamalak İngilizcesiyle ne anlatıyor?

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ikileme eş anlamlı sözcüklerden oluşmuştur?**

- A) Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden.
B) Güçlü kuvvetli bir genç, hırsız yakaladı.
C) Benimle böyle ileri geri konuşamazsın.
D) El işlerinden ben de az çok anlarım.
E) O gece konu komşu bizde toplandı.

5. Son şiirim olan "Geceler"in taslağı dört sayfaydı. Bir şiir için dört sayfa oldukça uzun. Üzerinde bir hafta çalıştım ve şiiri eksiltmeden azaltarak bir sayfaya indirdim.

Bu parçada geçen "şiiri eksiltmeden azaltmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin son üç sayfasını çıkartarak şiiri kısaltmak
B) Şiirde duyguyu koruyarak dize sayısını azaltmak.
C) Şiirden yan olayları çıkartarak şiiri tek bir konuya indirmek
D) Şiirde sıradanlıktan kurtulup özgünlüğü yakalamak
E) Şiirde ulusallıktan yola çıkıp evrenselliğe ulaşmak

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili deyinmin anlamı parantez içinde doğru verilmemiştir?**

- A) Şimdi anlıyordum rakibinin ne denli çetin ceviz olduğunu. (başta çıkılması güç olmak)
B) Yüreği yufka olduğundan dizi izlerken bile ağlar. (merhametli olmak)
C) Senin bu dengesiz davranışların, bizim itibarımıza gölge düşürüyor. (değerini azaltacak işler yapmak)
D) O kadar vaatle bulundu, konuştu, peki sonra ne oldu? Ne olacak, dağ fare doğurdu. (bekleneni karşılamak)
E) Baktım işi yokuşa sürüyor, oradan ayrıldım. (güçlük çıkarmak)

7. I. Ünlü oyuncu basın toplantısında yine baltayı taş vurdu.
II. Kadının kocasına babası mısınız, diye sorarak büyük bir gaf yaptı.
III. Sabah yüzüme bakmayınca yine bir çam devirdiğimi anladım.
IV. Bam teline basılınca öğretmen, apar topar çıkıp gitti.
V. Bir pot kırdığını hemen anlamış olacak ki sözünü çevirdi.

Yukarıda numaralanmış cümlelerde altı çizili deyimlerden hangisinin anlamı diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Türk sineması, yeterli teknik ve maddi olanakların olmamasına karşın 1970 ile 1980 yılları arasında oldukça başarılı ürünler vermiş ancak 1980'lerin ortasından 1990'ların sonuna kadar son derece kurak bir dönem geçirmiştir.

Bu parçada geçen "kurak bir dönem geçirmek" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal konulara değinmemek
B) Niteliği yüksek eserler vermek
C) Güldürü unsuruna yer vermemek
D) Yeterince verimli olmamak
E) Dünya standartlarına ulaşmak

9. Zamanımızı dişe dokunur kıymetli şeylerle doldurmak yerine, sabun köpüğü heveslerle geçiriyor, keyfeker işlerle uğraşıyoruz. Sonuçta da kendimizi geliştiremiyoruz ve kendimize ait paylaşacak doyu-rucu fikirlerimiz de olmuyor.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki parçadaki altı çizili sözcüklerden birinin anlamını içermez?

- A) Tatmin edici
B) Geçici
C) Çok kazandıran
D) Pek de önemli olmayan
E) İşe yarar

10. I. Evimizin hemen yanından şırıl şırıl bir dere akıyordu. (Yansıma sözcüklerin tekrarı ile kurulmuştur.)
II. Öğrenciler, bir şeyler öğrenmek için her yerden akın akın geliyordu. (Aynı sözcüğün tekrarıyla kurulmuştur.)
III. Bu saatten sonra ne diyeyim, Allah sana akıl fikir versin. (Eş anlamlı sözcüklerle kurulmuştur.)
IV. Köyden büyük küçük kim varsa toplanıp hepsi onun yanına gitmiş. (Zıt anlamlı sözcüklerle kurulmuştur.)
V. Bu yaştan sonra çoluk çocukla bir olacak değişlim. (Biri anlamlı, biri anlamsız sözcüklerle kurulmuştur.)

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde ikileme ayraç içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bir halk şiiri sevdasıdır gidiyor edebiyatımızda öteden beri (geçmişten bugüne kadar). Bunun I dışında kalan tüm edebî anlayışlara dudak bükerek II (beğenmediklerini belli ederler). Âşıklara da dil uzatmayacaksınız (alay etmeyeceksiniz), III hemen azarlarlar sizi. Neden? Çünkü âşıklar, şiiri gönülden koptuğu gibi (içinden geldiği gibi) IV söylermiş. Bu şiir anlayışını Orhan Veli'ye bile allem ettiler kallem ettiler (her türlü kurnazca V çareye başvurarak), sevdirep "İstanbul Türküsü"nü yazdırdılar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez ( ) içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Doğrusu şiirin hiçbir anlamı olmaması değil, şiirin o anlamı bağırması gerektiğidir.

Bu cümlede altı çizili sözle şiirin hangi yönü vurgulanmak istenmiştir?

- A) Anlam kapalılığını B) Müziğe yakınlığını
C) Çok anlamlılığını D) İnsanı anlatmasını
E) Akıl dışı oluşunu

13. Şiirin ilkesi, insanın üstün bir güzelliği özlemesidir. Bu ilke, bir coşkunlukta, bir ruh taşkınlığında kendini gösterir. Bu coşkunluk, aklın yağurduğu hakikatin dışındadır.

Bu cümlede altı çizili sözle şiirin hangi yönü belirtmek istenmiştir?

- A) Anlam yoğunluğu B) Özgünlüğü
C) Evrenselliği D) Özgürlüğü
E) Gerçeküstülüğü

Videoolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

CÜMLE BİRLEŞTİRME

TEST - 10

1. I. Bilgisayar başında sürekli oturmamız, kas ve kemik sistemimizi etkilerken bu yapılarda kalıcı zedelenmelere yol açabilir.
- II. Ergenlik çağındaki birçok çocuk, gelişim çağında olduğundan, elektronik cihazlarla içli dışlı olursa kamburluk riski artmaktadır.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede anlatılan durumla tutarsız olan başka bir konudan bahsedilmektedir.
- B) I. cümlede açıklanan olayın yol açtığı negatif bir duruma değinilmiştir.
- C) I. cümledeki olayın ergenleri diğer insanlara göre daha fazla etkilediği söylenmiştir.
- D) I. cümledeki olayın herkeste olamayacağı bir örnek ile detaylandırılmıştır.
- E) I. cümledeki bilginin bilimsel açıdan ispatı yapılmıştır.

2. I. Birçoğumuz demir-çelik üretiminde yalnız taş kömüründen faydalandığı kanısındayızdır.
- II. Demir-çelik fabrikalarında elektrikli köruk desteğiyle linyit kömürü de kullanılır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir-çelik imalatında daha çok taş kömürü kullanılmasından dolayı çoğumuz linyit kömürünün bu sektörde kullanılmadığını zannederiz.
- B) Genel olarak demir-çeliğin sadece taş kömüründen üretildiğini sansak da linyit kömürünün de bu sektörde öteden beri kullanıldığını haberdarız.
- C) Demir-çelik endüstrisinde linyit kömürü de kullanılmasına rağmen genelimiz sadece köruk destekli taş kömürünün bu sahada kullanıldığını sanırız.
- D) Demir-çelik fabrikalarında elektrikli köruk desteğiyle linyit kömürü de kullanılmasına karşın pek çoğumuz bu ürünün üretiminde sadece taş kömürü kullanıldığı fikrindeyiz.
- E) Çoğumuz linyit kömürünün demir-çelik sanayiinde kullanıldığını hesaba katmayıp köruksüz sistemin sadece taş kömürüyle kullanıldığını düşünüyoruz.

3. I. Bütün amacı Türk diline ve Türk düşünce hayatına hizmet etmek olan Suut Kemal Yetkin'in her duygusuna, düşüncesine edebiyat karışır.
- II. Suut Kemal Yetkin'in eğitimle ilgili yazıları incelendiğinde ilk sırayı dil ve edebiyatın aldığı görülmektedir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her duygusuna, düşüncesine edebiyatı karıştıran, eğitimle ilgili yazılarında ilk sırayı dil ve edebiyata veren Suut Kemal Yetkin'in tek amacı; Türk diline ve Türk düşünce hayatına hizmet etmektir.
- B) Her duygusuna, düşüncesine edebiyat karışan, eğitimle ilgili yazılarında ilk sırayı dil ve edebiyata veren Suut Kemal Yetkin'in bütün amacı; Türk diline ve Türk düşünce hayatına yeni yeni çevirilerle hizmet etmektir.
- C) Eğitimle ilgili yazıları incelendiğinde ilk sırayı dil ve edebiyata verdiği görülen Suut Kemal Yetkin'in bütün amacı Türk diline ve Türk düşünce hayatına hizmet etmektir.
- D) Bütün amacı Türk diline ve Türk düşünce hayatına hizmet etmek olan Suut Kemal Yetkin'in eğitimle ilgili yazıları incelendiğinde ilk sırayı dil ve edebiyatın aldığı görülmektedir.
- E) Dil ve edebiyat alanındaki görüşlerini eğitimle ilgili yazılarında dile getiren Suut Kemal Yetkin; her duygusuna, düşüncesine ilk sırada edebiyatı katmış Türk diline etimoloji alanında çok büyük hizmetler vermiştir.

4. I. Halk arasında hamam böceği olarak bilinen blatta orientalislerin zehirlendiğinde sayıca azaldığı düşünülür.
- II. Hamam böcekleri, ölürken birden fazla yumurta bırakıp sayıca artar.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halk arasında hamam böceği sanılan blatta orientalisler, zehirlense bile ölürken birden fazla yumurta bırakarak sanılanın aksine çoğalır.
- B) Halk arasında hamam böceği diye adlandırılan blatta orientalisler, zehirlense bile ölürken birden fazla yumurta bırakarak sanılanın aksine çoğalır.
- C) Halk arasında hamam böceği diye adlandırılan blatta orientalisler, zehirlense bile ölürken en az bir yumurta bırakarak sanılanın aksine çoğalır.
- D) Doktorlar arasında hamam böceği diye adlandırılan blatta orientalisler, zehirlense bile ölürken birden fazla yumurta bırakarak sanılanın aksine çoğalır.
- E) Halk arasında hamam böceği diye adlandırılan blatta orientalisler, ezilse bile ölürken birden fazla yumurta bırakarak sanılanın aksine çoğalır.

5. I. Fenomen kelimesi dilimize Fransızcadan geçmiş, bu dildeki temel anlamı olan olay anlamı sözlüğümüze girmiştir.
- II. Kelimenin İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları medya ve sosyal medyamızda kullanılsa da henüz sözlüğümüze girmemiştir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fransızcadaki yaygın anlamı olay olan fenomen sözcüğü, Türkçeye de Fransızcadan bu anlamıyla geçmesine karşın İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları basınımız ve sosyal medyamızda da Türkçe Sözlük'te de yer almıştır.
- B) Fransızcadaki temel anlamı olay olan fenomen sözcüğü, Türkçeye de Fransızcadan birçok anlamıyla geçmesine karşın İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları basınımız ve sosyal medyamızda kullanılmakla kalıp Türkçe Sözlük'e girmemiştir.
- C) Fransızcadaki temel anlamı olay olan fenomen sözcüğü, Türkçeye de Fransızcadan bu anlamıyla geçmemiş; İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları basınımız ve sosyal medyamızda kullanılmakla kalıp Türkçe Sözlük'e girmemiştir.
- D) Fransızcadaki temel anlamı olay olan fenomen sözcüğü, Türkçeye Fransızcadan bu anlamıyla geçmesine karşın İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları basınımız ve sosyal medyamızda kullanılmakla kalmayıp Türkçe Sözlük'e de girmiştir.
- E) Fransızcadaki temel anlamı olay olan fenomen sözcüğü, Türkçeye de Fransızcadan bu anlamıyla geçmesine karşın İngilizce ve Fransızcadaki şaşırtıcı, harika ve tanınmış anlamları basınımız ve sosyal medyamızda kullanılmakla kalıp Türkçe Sözlük'e girmemiştir.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

TEST - 13

1. (I) Deyimler mecazdır, kendi gerçek anlamlarından ayrı bir anlam belirtir. (II) Az da olsa gerçek anlam-
lı deyimler de vardır. (III) Master hâlinde oldukları-
ndan fiil çekimine uygundur. (IV) En az iki kelimeden
oluşur. (V) Cümle biçiminde olanları da vardır.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki açıkla-
malara aşağıdaki deyimlerden hangisi örnek ola-
rak gösterilemez?**

- A) I. cümle: Ağzını aramak
B) II. cümle: Küplere binmek
C) III. cümle: Etekleri zil çalmak
D) IV. cümle: Elinden geleni ardına koymamak
E) V. cümle: Dostlar alışverişte görsün.

YOK BÖYLE TAKTİK

**Atasözleri ve deyimleri birbirinden kolayca
ayırt etmeniz için harika bir taktiğimiz var:**

Atasözlerinin başına "unutma" sözcüğünü ge-
tirdiğinizde anlamlı, deyimlerin başına getirdi-
ğinizde ise anlamsız olduğunu göreceksiniz

- 👉 (Unutma) Göze girmek. (deyim)
👉 (Unutma) Ağaç yaşken eğilir. (atasözü)

2. "Efendiden gizli yine herkes bildiğini okuyordu."
cümlesinde altı çizili deyim kattığı anlam aşı-
ğıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Çocukluğundan beri kimseyi dinlemez, burnu-
nun dikine giderdi.
B) Israrlı tavırlarından dolayı sürekli uyarılırdı.
C) Elinden gelen her şeyi yapmış ancak başarılı
olamamıştı.
D) Böyle durumlarla karşılaşabileceğini hiç tahmin
etmemişti.
E) Hep hayallerinin peşinden koştu, hiç yorulmadı.

3. Geçenlerde komşumuzu ziyarete gittim. Konu bir
süre sonra KPSS'den açıldı. KPSS'de elli bin raki-
bim olduğunu ve sadece beş yüz kişinin alınacağını
komşuma söyleyince hiç düşünmeden "Olmayacak
bir iş bu, boşuna uğraşıyorsun." deyiverdi. Komşum
benim çabalarımı ..... olarak görüyordu.

**Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki deyim-
lerden hangisi getirilmelidir?**

- A) baltayı taş vurmak B) çam devirmek
C) bam teline basmak D) daldan dala konmak
E) akıntıya karşı kürek çekmek

4. (I) Atasözlerinin birçoğu ders ve öğüt verme amacı
güder. (II) Kimi atasözleri de tabiat olaylarını sürekli
izleyerek onların nasıl oluştuklarını, ne gibi sonuc-
lar verdiklerini bildirir. (III) Bir kısmı da milletimizin
manevi yapısına, gelenek ve kültürüne dair bilgileri
ortaya koyar. (IV) Atasözlerinin büyük bölümü me-
caz anlamlıdır. (V) Kolay hatırlanması için secili ata-
sözleri de vardır.

**Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki açıkla-
malara aşağıdaki atasözlerinden hangisi örnek
olarak gösterilemez?**

- A) I. cümle: Ayağını yorganına göre uzat.
B) II. cümle: Mart kapıdan baktırır, kazma kürek
yaktırır.
C) III. cümle: Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer.
D) IV. cümle: Bugünün işini yarına bırakma.
E) V. cümle: Her taş baş yarmaz.

5. **Aşağıdaki atasözlerinden hangileri birbiri ile çe-
lişmektedir?**

- A) -Azıcık aşım, ağrısız başım.
-Fazla mal göz çıkarmaz.
B) -Sakla samanı gelir zamanı.
-Ak akçe kara gün içindir.
C) -Açın karnı doyar, gözü doymaz .
-Aç kurt bile komşusunu dalamaz.
D) -Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
-Yavuz hırsız, ev sahibini bastırır.
E) -Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
-Komşuda pişer, bize de düşer.

AMAN HA!

Deyimi ve atasözünü oluşturan kelimeler eş anlamıyla dahi değiştirilemez.

6. İçindekilere hiç tat vermeyen, onları rahatsız eden kimi işler vardır ki işin içinde olmayanlara sevimli ve güzel gelir. Ne zaman ki işin içine girerler, işte o zaman gerçeği görüp yanıldıklarını anlarlar.

Yukarıdaki parçada anlatılanları aşağıdaki atasözlerinden hangisi özetler?

- A) Değirmen iki taştan, muhabbet iki baştan...
B) Davulun sesi uzaktan hoş gelir.
C) Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar.
D) Gelen gideni aratır.
E) Hacı hacıyı Mekke'de bulur.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde deyim açıklamasıyla birlikte verilmiştir?

- A) Hemen her yazısında bir açığını bulmak mümkün.
B) Müdür çok kızgındı, barut fıçısı gibiydi.
C) Köprüden geçerken ecel terleri döktüler.
D) Beş kişiydiler, adamın leşini çıkardılar.
E) Ona kolay kolay kimse madik atamaz.

8. I. Körle yatan şaşı kalkar.
II. Ağaç, yaprağı ile gürler.
III. Ak koyunun kara kuzusu da olur.
IV. Üzüm, üzüme baka baka kararır.
V. Yavuz hırsız, ev sahibini bastırır.

Yukarıdaki atasözlerinden hangileri birbirleriyle yakın anlamlıdır?

- A) II. ve III. B) I. ve IV. C) III. ve V.
D) II. ve IV. E) II. ve V.

BİL, ÖNE GEÇ

Mastar hâlindeki deyimler, aynı zamanda anlamca kaynaşmış birleşik fiildir.

9. Aşağıdakilerin hangisinde deyimle ilgili açıklama ve buna verilen örnek uyuşmamaktadır?

- A) Deyimler çoğunlukla mecaz bir anlam içerir: Bu davranışınla gözüme girdin.
B) Sayıları az da olsa gerçek anlamlı deyimler de vardır: Biraz daha dayan, çoğu gitti azı kaldı.
C) Cümle biçiminde olanları da vardır: İstemiyordum ama âdet yerini bulsun, diye yaptım.
D) Bazen deyimler devrik bir cümleden oluşur: Durup dururken adama olmadık sözler söylemiş, şimdi ayıkla pirincin taşını!
E) Deyimi oluşturan sözcüklerden biri anlamsız olabilir: Üzerinde eski püskü bir elbise vardı.

10. Atasözleri öğreticidir, bir ders verir; genel bir kural niteliği taşır. Deyimlerin ise öğretici olma özelliği yoktur. Sadece bir durumu mecaz yollarla ifade eder.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir?

- A) Fol yok, yumurta yok.
B) Son pişmanlık fayda vermez.
C) Su testisi su yolunda kırılır.
D) Zorla güzellik olmaz.
E) El elden üstündür.

11. Aşağıdakilerden hangisinde deyim yanlış verilmiştir?

- A) Yüzü kasap süngerisiyle silinmiş: Utanmamak, utanması sıkılması olmamak.
B) Yüreğine inmek: Kötü bir olay dolayısıyla fazlaca etkilenmek.
C) Ağzı açık kalmak: Çok şaşırmak, şaşakalmak.
D) Ağzı kulaklarına varmak: Sözlerini tartmadan, düşünmeden konuşmak.
E) Parmağı ağzında kalmak: Çok şaşırmak, hayrete düşmek.

7. (I) Türk edebiyatının yazarlarından Şinasi'nin kaleme aldığı Şair Evlenmesi, ilk tiyatromuzdur. (II) Eserde görücü usulüyle evliliğin sakıncaları, çarpıcı bir şekilde anlatılmaktadır. (III) Batılı tutum ve davranışı, kılık ve kıyafetiyle pek sevilmeyen Şair Müştak Bey, sevdiği Kumru Hanım'la kılavuz aracılığıyla evlenmiştir. (IV) Nikah sonrasında kendisiyle evlendirilen kişinin, Kumru Hanım'ın ablası Sakine Hanım olduğunu görünce itiraz eder. (V) Müştak Bey'in imdadına arkadaşı Hikmet Bey yetişir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kişisel düşünce içermektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TAKTİK

"Yazarın anlatımı nasıldır?" sorusu üslubu, "Yazar neyi anlatmaktadır?" sorusu ise içeriği verir bize.

Örnek:

Şair, şiirlerinde söz oyunlarına dayalı bir dil yerine, günlük konuşma dilini tercih etmiştir. (Üslup)
Yazar, bu eserinde yanlış Batılılaşmayı işlemiştir. (İçerik)

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üslupla ilgili bir özelliğe değinilmiştir?

- A) Romanda 15 yaşındaki bir çocuğun yaşadığı psikolojik sorunlar anlatılıyor.
B) Peyami Safa'nın yazdığı bu eser, psikolojik roman türündeki önemli yapıtlardan biridir.
C) Romanda betimlemeler çok canlıdır, eserin yalın ve yoğun bir anlatımı vardır.
D) Eser, yazarın kendi yaşamıyla ilgili otobiyografik bir romandır.
E) Roman kahramanlarından Nüzhet; yerinde duramayan, yaşam dolu, son derece hareketli biridir.

PÜF NOKTASI

"Hangi cümlede yargı gerekçesiyle birlikte verilmiştir?" şeklinde bir soruyla karşılaşırsanız seçeneklerde neden - sonuç cümlesi arayın.

Örnek:

Bugün çok yorulmuştum çünkü sabahtan beri çalışıyordum.

sonuç

neden (gerekçe)

9. (I) Nasıl doğuşumuz bizim için her şeyin doğuşu olduysa ölümümüz de her şeyin ölümü olacaktır. (II) Öyle ise, yüz sene daha yaşamayacağız diye ağlamak, yüz sene evvel yaşamadığımıza ağlamak kadar deliliktir. (III) Ölüm, başka bir hayatın kaynağıdır. (IV) Ölüm, uzun ömürle kısa ömür arasındaki farkı kaldırır çünkü yaşamayanlar için zamanın uzunluğu yoktur. (V) Aristo, Hypanis Irmağı'nın suları üstünde bir tek gün yaşayan küçük hayvanlar bulunduğunu söyler.

Parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede iki kavram arasında ilişki kurulmuştur.
B) II. cümlede çıkarım yapılmıştır.
C) III. cümle öznel bir tanım cümlesidir.
D) IV. cümle gerekçesi ile birlikte verilmiştir.
E) V. cümlede doğrudan anlatım yapılmıştır.

10. Romanın okuyucuyu bu kadar ..... sebebi, kahramanların ..... olmasıdır.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A) etkilemesinin - gerçekçi
B) dışlamasının - sayıca az
C) kendine çekmesinin - iyi anlatılamamış
D) sevindirmesinin - okuyucuya yüksekte bakmış
E) eğlendirmesinin - aydın kişilerden

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

CÜMLEDE ANLAM

TEST - 18

1. (I) Dilimiz, konuşma dilimizden çok yazı dilimiz, yıllardan beri durmadan değişiyor. (II) Değişmesini bir dileyen oldu bir buyuran oldu diye değil; değişmesi gerektiği için, değiştirmek zorunda olduğumuzdan, içimizden duyduğumuz için değişiyor. (III) Elimizdeki dille, dünden kalan dille, istediğimizi söyleyemediğimiz için değişiyor. (IV) Bu değişme bir bakıyorsunuz hızlanıyor, bir bakıyorsunuz ağırlaşıyor. (V) Artık duracak sanıyorsunuz ama durmuyor, durdurmak da kimsenin elinde değil.

Bu parçada "dilimizin değişmesinin nedeni" numaralanmış cümlelerin hangilerinde belirtilmiştir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) IV. ve V. E) III. ve V.

2. (I) Acaba dostluğu arattıran sebep güçsüzlük veya ihtiyaç mıdır? (II) Acaba karşılıklı yardımlaşmaya girişirken insanların amacı tek başlarına pek başaramayacakları şeyi bir başkasının yardımıyla elde etmek, sırası gelince karşılığını yapmak mıdır? (III) Yoksa bu yardımlaşma dostluğun özelliğidir de dostluğun daha derin, daha asil, sırf doğanın yarattığı başka bir nedeni mi vardır? (IV) Dostluğun temeli olan sevgi, insanların yakınlık duygularıyla birbirine bağlanmasında başlıca nedendir. (V) Bu da gösteriyor ki dostluğu ihtiyaçlar değil, doğa yaratır ve dostluğun doğuşunda ruhların sevgi ve bağlanması vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir "çıkarım" söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Sami Paşazade Sezai, "Sergüzeşt"i Londra Büyükelçiliğine ikinci kâtip olarak tayin edildiği yıllarda yazmıştır. (II) Roman ilk kez 1888'de eski harflerle basılmıştır. (III) Eser, realist anlayışla yazılmış ilk romandır. (IV) Ayrıca kölelik ve cariyelik konusunu işleyen ilk roman olma özelliğini de taşır. (V) Roman yayımlandıktan sonra yazar, hükümet tarafından takibe alınmış; bir müddet göz hapsinde tutulmuştur.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi "içerik"le ilgilidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Kalesekizi; kıvrımlı yolları, taştan ve topraktan evleri ile ilçenin en yüksek yaylası konumunda. (II) Göz alabildiğine her yer sadece kiraz tarlası ve burada başka hiçbir meyve yok. (III) Kirazların hasat edildiği yaz aylarında kasabalının en büyük sorunu işçi bulamamak. (IV) Gerçekten de maddi durumu iyi olmayan bazı ailelerin devletten aldığı yardımla geçinip iş gücüne katkı sağlamak istememesi, onların dürüstlüklerine gölge düşürüyor. (V) Kasabalının diğer önemli bir sorunu ise kiraz alımı için ilçeye yeterince tüccarın gelmemesi.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde "eleştiri" yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Cömertlik, insanlara iyiliği gizli yapmaktır.
II. Cömertlik, daha büyüklerine ulaşmak için menfaatleri maskelenmiş bir açgözlülüktür.
III. En cömert insan muhtaçken verebilendir.
IV. Tuzağa saçılan taneler cömertlik değildir.
V. Bir elin verdiğini öbür elin görmesin.

Yukarıda numaralanmış sözler verdikleri mesaj yönüyle ikiyeşerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

HAP BİLGİ

Karşılaştırmada şu sözcükler sıkça kullanılır: en, pek, çok, daha, fazla, göre, kadar, oysaki, ise...

Örnek:

Ayşe Hanım, yaşça benden daha büyüktür.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi ayraç içinde verilenlerle uyuşmamaktadır?

- A) Benim sinema zevkimle kardeşimin sinema zevki pek uyuşmuyor. (Karşılaştırma)
- B) Deniz insana daima huzur verir. (Nesnellik)
- C) Türkler, dizi sektöründe dünya çapında gösterdiği üstün başarıyı sinema alanında gösteremiyor. (Saptama)
- D) O kitabın yeterince satmaması iyi bir tanıtım yapmamış olmasından kaynaklanmış olabilir. (Tahmin)
- E) Kitap fuarına katılımın beklenenden yüksek olması, geleceğimizin aydınlık olacağını gösteriyor. (Çıkarım)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "değerlendirme" söz konusu değildir?

- A) Öğrenimini tamamlamak üzere geldiği İstanbul'da Servetifünûn sanatçılarını tanıdı ve dönemin çeşitli edebiyat dergilerinde ilk şiirlerini yayımladı.
- B) Yahya Kemal Beyatlı'nın, eserlerinde eğitimde kullanılabilecek ulusal ve evrensel değerlere yer vermiş olması, onun aydın kişiliğinin göstergesidir.
- C) Beyatlı'nın eserleri, hem ulusal hem de evrensel olarak değerli, yararlı, anlamlı ve önemlidir.
- D) Şair, duygusal yapısı nedeniyle teması farklı şiirlerinde dahi aşkı önemli bir yan unsur olarak kullanır.
- E) Şair, "Sessiz Gemi" şiirinde "ölüm" kelimesini hiç kullanmadan ölümü son derece sade ve çarpıcı bir dille anlatmıştır.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi "üslup"la ilgilidir?

- A) Reşat Nuri; Çalılıkşu'nda bakımsız, yıkık dökük Anadolu'yu anlatır.
- B) Yazar, Anadolu'yu anlatırken yöresel sözcüklere ve deyimlere sıkça başvurmuştur.
- C) Çalılıkşu, Türk edebiyatının en çok okunan romanı olmuştur.
- D) Reşat Nuri, Çalılıkşu romanıyla tüm Türkiye'de büyük bir üne kavuşmuştur.
- E) Romanın sonunda Feride ile Kamuran evlenir.

9. (I) Behçet Necatigil, Türk şiirine kendi damgasını vurmuş önemli şairlerimizdendir. (II) Şiir evrenini ilk olarak Garip çizgisinde şekillendirmiş ve sonrasında da güçlü şiirler kaleme almıştır. (III) Kendine has bir üsluba sahip olan şair, zihnimizde ayrı bir tat bırakan birçok şiir yazmıştır. (IV) Şiirlerinde oluşturduğu yeni çağrışım yumakları onun dili ne kadar titizlikle kullandığının bir göstergesidir. (V) Sevgi, aşk ve yaşamı zamanın akışına karşı bir tutunma noktası sayan şair, yaşamın anlık kesitlerini sunuyor okuyucusuna.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde "yoruma" yer verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Eski öğrencim, şiire merak sarmış; şiir kitabı çıkarmak istiyordu. (II) Benim de şiirlerle aramın iyi olduğunu bildiğinden olsa gerek içinde onlarca şiirinin olduğu defteri gönderdi bana. (III) Şiirlerini inceleyip görüşlerimi kendisiyle paylaşmamı istedi. (IV) Şiirlerini incelediğimde şiirlerinin imgelerden yoksun, özgünlükten uzak ve onları son derece başarısız buldum. (V) Kitap yayımlandığında hayal kırıklığına uğrayacağını şimdiden söyleyebilirim.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisinde "ön yargı" söz konusudur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "şaşırtma" anlamı yoktur?

- A) Birdenbire onu karşımda görmeyeyim mi!
- B) Yüksekçe bir yere çıkıp Mısır Piramitleri'ne baktığımda "Bunu gerçekten insan mı yaptı?" demekten kendimi alamadım.
- C) Bir yıl önce yol parası dahi bulamazken şimdi nasıl bu kadar zengin oldu?
- D) Hayret, senin bundan nasıl haberin olmaz!
- E) Bu kafayla bir baltaya sap olamayacağını şimdiden söyleyebilirim.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

CÜMLEDE ANLAM

TEST - 20

1. I. O toplantının şirketimizin geleceği için ne kadar önemli olduğunu biliyorum fakat toplantıya katılamayacağım.
II. Toplantının olacağı gün ve saatte annem ameliyat olacak.

Yukarıda verilen II numaralı cümleyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen durumun koşulu söylenmiştir.
B) I. cümlede ifade edilen durumun amacı belirtilmiştir.
C) I. cümlede ifade edilen durumun gerekçesi söylenmiştir.
D) I. cümlede ifade edilen durumun sonucundan söz edilmiştir.
E) I. cümledeki durumun kanıtı sunulmuştur.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul anlamı yoktur?**

- A) Yaşamayı bilseydim şiir yazar mıydım hiç?
B) Her şey görüldüğü gibi olsaydı eline aldığı deniz suyu mavi olurdu.
C) Arkadaşına gidebilirsin ama orada fazla kalmayacaksın.
D) Haftaya geri vermek üzere bu dergiyi alabilirsin.
E) Seni görmek için buraya kadar gelmiş.

3. Akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak olabilecek bir şeyi, bir olayı önceden kestirmeye "tahmin" denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "tahmin" anlamı yoktur?

- A) Yemek, bu kadar insana yetmeyecek bence.
B) Havada kara bulutlar var, sanırım yağmur yağacak.
C) Ortam çok gergin, her an bir kavga çıkabilir.
D) Tut ki yanında ben yokum ve beş parasız kaldım.
E) Öğretmen dün hastaydı, herhalde gelmeyecek.

4. Olmamış bir şeyi olmuş gibi düşünmeye "varsayım" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "varsayım" yoktur?

- A) Burak'ın 90 net yaptığını düşün...
B) Tut ki Alper erken çıktı...
C) Tamam, Mert'in dediğini uygulayalım!
D) Eren bunları başardı diyelim...
E) Farz edelim önce Ayşe geldi...

5. Kişi, eser, olay veya durumları çeşitli yollarla ve birçok yönden ele almaya "değerlendirme" denir. Değerlendirme öznel olursa aynı zamanda eleştiri (tenkit) olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "eleştiri" vardır?

- A) Berra bu maçta 30 sayı attı.
B) İpek'in kitabı bu yıl çok okundu.
C) Tarık'ın bu tablosu daha estetik.
D) Yusuf, tüm soruları doğru çözdü.
E) Tamer Türkiye 1. si oldu.

HAP BİLGİ

Söyleyenin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren cümlelere "öznel cümleler" denir. Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değiştiği için öznel yargılar kanıtlanamaz.

Örnek: En güzel renk mavidir.

6. Bir olay veya durumu araştırıp sonuç sunmaya saptama (tespit) denir. Saptama çoğu zaman nesnel bir değerlendirmedir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "öznel" bir saptama vardır?

- A) Seda, öğrencileri içeri yönlendiriyordu.
B) Melisa'nın puanı geçen yıla göre iyi.
C) Salih Hoca 8 yıldır burada çalışıyor.
D) İbrahim Bey, çok iyi bir idareci.
E) Hüseyin Hoca, 5 saattir ayakta.

7. Bir bilgi veya izlenimi tahmin veya neden-sonuç ilişkisinden faydalanarak sonuca vardırmaya "çıkarım" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir çıkarım yoktur?

- A) Ahmet çok dalgın olduğuna göre onun bir derdi var.
- B) Ali Esat çok mutlu çünkü sınavı iyi geçti.
- C) Tarık, başarılı olmak istediği için çalışıyor.
- D) Servetifünuncular, baskıdan dolayı sanatı sanat için icra ettiler.
- E) Öykünün yanı sıra şiir de yazmış, bunlardan bazıları bestelenmiştir.

8. Bir ifadeye duygu ve düşünce katmaya "yorum" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yorum yoktur?

- A) Yağmur tüm bereketiyle yağıyordu.
- B) O uğursuz adamın gelişi herkesi tedirgin etti.
- C) Bu güzel düşünceleri onunla da paylaşmalısın.
- D) Son ölçümlere göre bu araç, önceki modellerinden daha hızlı.
- E) Sınavı kazanma yolunda kötü bir deneyim yaşadı.

9. İyiye yöneltme amacı taşıyan ifadeye "tavsiye (öneri)" denir. Bu öneri, tehlikeyi veya zararı önlemeye yönelikse aynı zamanda uyarı (ikaz, ihtar) olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "uyarı" vardır?

- A) Gaziantep'e giderseniz Zeugma'yı da görmelisiniz.
- B) Umud, göz sağlığı için telefonla daha az oynamalı.
- C) Ada, bu şekilde ders çalışmaya devam ederse iyi olur.
- D) Yasemin, mercimek çorbasını yine yapabilir.
- E) Emine, mülakatta da iyi konuşacaktır.

10. Hayıflanma cümlelerinde yapılmayan bir işten dolayı duyulan üzüntü söz konusuysen pişmanlık bildiren cümlelerde yapılan bir işten dolayı duyulan üzüntü söz konusudur.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "pişmanlık" söz konusudur?

- A) O bahçesi geniş villayı almalıydım.
- B) Keşke sinemaya gitseydim, film güzelmış.
- C) Bu işe girmemiz büyük bir hataydı.
- D) Sınav öncesi keşke bir tekrar yapsaydım.
- E) Gençken hayatı doyasya yaşamak varmış.

11. Bir kişinin eylemlerini ve kapasitesini yetersiz görmeye "küçümseme", bir şeyin miktar veya ölçüsünü yetersiz görmeye "azımsama" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde azımsama ile küçümseme bir aradadır?

- A) Bu çocuk mu bu ülkeyi kurtaracak?
- B) Bu parayla araba alamayız.
- C) Azıcık parasıyla ve çelimsiz bedeniyle mi o işi başaracakmış?
- D) Puanınız barajı geçmek için yeterli değilmiş.
- E) Senden beklenenin altında kalacağından eminim.

ŞAHANE TAKTİK

"Doğrudan anlatımda birinin sözü hiç değiştirilmeden olduğu gibi aktarılır.

Örnek: Yarın geleceğim, dedi.

Dolaylı anlatımda birinin sözü değiştirilerek verilir, yüklem "-dığını söyledi, -ceğini söyledi, anlattı, belirtti" şeklinde biter.

Örnek: Yarın geleceğini söyledi.

1. İnsanlar, günlük yaşamlarını kolaylaştırmak gayesiyle zamanı bölümlere ayırmıştır. Geçmişten günümüze yaşamını zamanın ölçüsüne göre düzenleyen insanoğlu, zamanı parçalara ayırma işini bir çırpıda yapmış değildir. Bu parçalardan her birinin benimsenişi, kullanılışı, adlandırılışı, sürelerinin saptanışı uzun sürmüş ve toplumlara göre değişiklik göstermiştir. İnsanoğlu, eski zamanlardan itibaren soğuk-sıcak, açlık-susuzluk gibi kaygılar yaşamıştır. Gece-gündüz ve kış-yaz gibi dönemlerde yaşanan etkili ve sert değişiklikler yüzünden can ve mal güvenliği tehlikeye giren insanlar, zaman kavramının bilincine varmıştır.

Bu parçada insanlıkla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kendi aralarındaki mücadelelere
- B) Kaygılarının nedenlerine
- C) Zamanı parçalara ayırmalarına
- D) Var olma mücadelesine
- E) "Zaman" bilincine ulaşmalarına

2. Kırk altı yıl süren yazı hayatında Mehmet Kaplan, yazmayı alışkanlık hâline getirmişti. O, edebiyatımızın en önemli yazarlarından biridir. Kendisinin "düşünce temrinleri" olarak nitelediği yazma şeklini öğrencilerine de "Yazarak düşünün." şeklinde tavsiye ederdi. Yazarak düşünmek onun için çok önemliydi. O, ruhun ölümsüzlüğüne inanırdı ve güzelliklerine hayrandı. Çünkü yazı, güzellikleri şekle sokardı.

Bu parçadan Mehmet Kaplan ile ilgili olarak;

- I. Edebiyatımızın en önemli makale yazarlarındandır.
- II. Neredeyse bir ömrü dolduracak kadar yazı hayatına sahiptir.
- III. "Yazarak düşünme"nin gençlerin analitik düşünme yeteneklerini geliştirdiğini savunur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

3. • Yaşar Kemal, 1923'te Osmaniye'nin Hemite köyünde doğdu. Komşu Burhanlı köyünde başladığı ilköğrenimini Kadirli'de tamamladı. Adana'da ortaokula devam ederken bir yandan da çırpır fabrikalarında çalıştı. Ortaokulu son sınıf öğrencisiyken terk ettikten sonra ırgat kâtipliği, ırgatbaşılık, öğretmen vekilliği, kütüphane memurluğu yaptı.
- Alman yazar Goethe, 28 Ağustos 1749 tarihinde Frankfurt'ta doğmuştur. Goethe'nin babası, Johann Caspar Goethe, saray meclisinde bir kurul üyesidir. Annesi ise Frankfurt soylularındandır. Goethe 29 Ağustos 1749 tarihinde Protestan kaidelere uygun olarak vaftiz edilir ve bir yıl sonra da kız kardeşi Cornelia dünyaya gözlerini açar.

Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Doğumdan ölüme kadar tüm genel bilgiler mevcuttur.
- B) Dünya edebiyatına her iki sanatçı da önemli eserler kazandırmıştır.
- C) Her iki sanatçı da kendi ülkelerinde ciddi bir üne sahiptir.
- D) Alman ve Türk asıllı sanatçıların biyografilerinden birer parça verilmiştir.
- E) Her iki sanatçının uğraştığı meslekler hakkında bilgi verilmiştir.

4. Otobiyografi (öz yaşam öyküsü), yazarın kendi yaşamını anlattığı yazı türüdür. Biyografi yazarın yaşamını bir başkasının anlattığı türdür. Biyografide ve otobiyografide hayatı ele alınan kişinin başarıları, ilham verici yönleri açık, sade bir dille anlatılır. Otobiyografide anlatıcı birinci kişiye biyografide üçüncü kişidir. Biyografiler, bilgi, belge ve tanıklıklara bağlı olarak nesnel bir dille yazılır. Yazarın iç dünyasına dönük kaleme alınan otobiyografiler ise hafızaya ve anılara dayanır. Bu nedenle otobiyografi yazarı, biyografi yazarı kadar nesnel olamayabilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Otobiyografi ve biyografide objektiflik farkına
- B) Otobiyografi ve biyografinin kaynağına
- C) Otobiyografi ve biyografinin nasıl yazıldığına
- D) Otobiyografi ve biyografinin tanımına
- E) Otobiyografi ve biyografinin nasıl yayımlandığına

Paragraf Netleri Nasıl Artar?

1. Önce soru kökünü oku, paragrafın ne istediğini anla, sonra paragrafa geç.
2. Paragraf sorularını çözerken ya da kitap okurken anlamını bilmediğin kelimelerin anlamını sözlükten öğren ve defterine not al. Belli aralıklarla tekrar et ve yeri geldikçe günlük yaşamda bu kelimeleri kullan. Sözcük dağarcığın ne kadar geniş olursa paragrafları da o kadar kolay anlarsın.
3. Paragrafta anlatılan düşünce, görüş sana ters gelebilir ancak yine de paragrafta anlatılanları doğru kabul edip soruyu o paragrafa göre çözmelisin.
4. Uzun paragraflar gözünü korkutmasın, en kolay olanlar genellikle uzun olanlardır.

PÜF NOKTASI

Paragrafta üzerinde durulan düşüncüyü bir ya da iki sözcükle özetleyebileceğimiz ifade, paragrafın başlığı olur. Başlık, konu ve ana düşünceyle bağlantılı olmalıdır.

5. Büyükler sayılara bayılırlar. Yeni bir arkadaş edindik diyelim: Onun hakkında hiçbir zaman asıl sormaları gerekenleri sormazlar. "Sesi nasıl?" demezler örneğin, ya da "Hangi oyunları sever? Kelebek koleksiyonu var mı?" diye sormazlar. Onun yerine "Kaç yaşında?" derler. "Kaç kardeşi var? Kaç kilo? Babası kaç para kazanıyor?" Ancak bu sayılarla tanıyabileceklerini sanırlar arkadaşınızı. Eğer büyüklerle, "Güzel bir ev gördüm, kırmızı tuğlalı, pencerelerinden sardunyalar sarkıyor." dersiniz, nasıl bir evden söz etmekte olduğunuzu bir türlü anlayamazlar. Ne zaman ki onlara, "Yüz milyonluk bir ev gördüm." dersiniz, işte o zaman size, "Oo, ne kadar güzel bir evmiş!" derler gözlerini koca koca açıp.

Parçaya göre yazar, büyüklerin asıl hangi özelliğinden yakınmaktadır?

- A) Sayıları çok sevmelerinden
- B) Doğayı yeterince sevmemelerinden
- C) Niceliği, niteliğe tercih etmelerinden
- D) Ucuz evler yerine pahalı evleri tercih etmelerinden
- E) Çocuğun yeni arkadaşına asıl sorması gereken soruları sormamasından

6. Kendimizi kaptırmamaya çalıştığımız çocukça, yakışsız bir huyumuz vardır: Dertlerimizle dostlarımızı acındırmak, kendimize "Vah vah!" dedirtmek. Başımıza gelenleri büyütür, şişirir, karşımızdakini ağlatmak isteriz neredeyse. Başkalarını kendi dertleri karşısında soğukkanlı gördük mü överiz, ama soğukkanlılığı bizim dertlerimize karşı gösterdiler mi darılır, kızarız. Dertlerimizi anlamaları yetmez, yanıp yakınmalarını isteriz. Oysaki insan sevincini büyülterek anlatmalı, üzüntülerini kısaltarak. Kendini yok yere acındıran, gerçekten dertli olunca acınmamayı hak eder. Durmadan vahlanan kimse vahlanılmaz olur. Kendini canlı iken ölü göstereni ölü iken canlı görebilir herkes.

Yukarıdaki parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Kendini Kaptırmak
- B) Çocukça Davranışlar
- C) Olayları Büyütmek
- D) Kendini Acındırmak
- E) Soğukkanlılık

7. Maksim Gorki, fırıncı çırağı yıllarında Tolstoy'un bir hikâyesini okurken öylesine kendinden geçer ki acaba kâğıdın içinde büyüdü bir şey mi var, diye havaya kaldırır bakar. Tabii beyaz sayfa üzerinde siyah harflerden başka bir şey göremez. Saf fırıncı çırağını ve bütün saf okuyucuları büyüleyen şey, o ak sayfa üzerinde yazılı kara harflerden başka bir şey değildir.

Bu parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Tolstoy'un Hikâyelerinin Teması
- B) Gorki'nin Hikâye Anlayışı
- C) Okuyucuların Eğitim Düzeyi
- D) Gorki'nin Fırıncılık Yılları
- E) Edebiyatın Etkileme Gücü

1. Destanlar; eğitici, didaktik, epik, özsaygı ve heyecan verici temel kaynaklardır. İş birliğini ve millî bütünlüğü perçinler. Bunun günümüze en yakın örneği, on dokuzuncu asırda Finlandiya'da yaşanmıştır. Senelerce kasabalarda doktorluk yapan Elias Lönnrot (1802-1884), halktan topladığı sözlü öykü, şiir ve müzik ürünlerini bir araya getirdi. Bunlar arasındaki bağı kurduğunda ise Kalevela Destanı ortaya çıkmıştı. Eser, Fin milleti içinde yoğun etkiye yol açmakla kalmayıp Fin milliyetçilik ve ulusal bağımsızlık eyleminin de mihenk taşı ve meşalesi oldu. Finlandiya'da resmî dil kabul edilen İsveççe bir süre sonra yerini Finceye bıraktı.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Finlandiya tarihinde halk hikâyelerinin önemli bir yeri olduğu
B) Fincenin Finlandiya'da resmî dil olarak hak ettiği değeri gördüğü
C) Kalevela Destanı'nın yazılma sürecinde nelerin yaşandığı
D) Bir doktorun yapabileceklerinin tıp ile sınırlı kalamayacağı
E) Destanların halkların millet olma sürecine olan etkisi
2. Petrol ürünlerinden, sanayide yeniden istifade edilememekte. Buna rağmen dünyada yılda ortalama bir ülke nüfusunun tonlarla çarpmı kadar petrol ürünü imal edilmekte. Böyle bir tavır içinde olan vahşi insanoğlunun öz kardeşleri ise her yıl yine tonlarca petrol ürününün okyanus ve denizlere atılmasına çareler aramaktadır. Petrol ürünlerini ayrıştırabilen, gözle görülemeyecek kadar küçük canlılar vardır. Ancak bu plan önemli riskler de barındırmaktadır. Ufuktaki en mantıklı plan ise petrol ürünleri yerine organik ve kolayca ayrışabilen maddelerden gereç, malzeme ve materyal üretimidir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Organik ve kolayca ayrışabilen maddelerden yapılacak üretim, henüz planlama sürecindedir.
B) Petrol ürünlerini sanayide tekrar kullanabilme adına kolayca ayrışabilen maddelerden yapılacak üretim planının ciddi riskleri vardır.
C) Petrol ürünlerine alternatif planların işe yaraya-acağı düşünülmemektedir.
D) Petrol ürünleri, tabiatla telafisi olmayan zararlarla yol açmaktadır.
E) Petrol ürününün tabiatla bir değişim içinde olması önemli sağlık sorunlarına neden olacaktır.

3. Guy de Maupassant, bir gün Eyfel Kulesi'ndeki bir kafede oturuyormuş. "Neden Eyfel Kulesi'nden bu denli nefret ettiğin hâlde buradasın?" diye soran birine "Paris'te Eyfel'in görünmediği tek yer burası da ondan." cevabını vermiş.

Bu parçadan Guy de Maupassant ile ilgili olarak

- I. Kendisiyle çelişiyor gibi görünse de aslında çelişmemektedir.
II. Kafede zaman geçirmeyi sevmektedir.
III. Eyfel Kulesi'ni görmemek için onun içine girmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I ve III

4. Yirmi yaşlarında bir genç otobüsün camından bakarken birden bağırdı:

— Baba, arabalar... Arabaları görüyor musun? Bizimle geliyorlar!

Babası gülümsedi ve mutlulukla saçını okşadı.

Genç, bir süre daha dışarıyı izledi ve sonra yine bağırdı:

— Bulutlar baba, bulutlar harika...

Baba gülümseyerek oğlunu izledi.

— Baba ağaçlar, dedi aniden delikanlı. Onlar hep geride kalıyor!

Arkada oturan yaşlı adam, bu bağırmalardan rahatsız olmuş olacak ki babanın omzuna dokundu:

— Beyefendi, oğlunuzu iyi bir doktora götürmelisiniz. Problemi var herhalde.

Baba geriye dönerek:

— O, zaten iyi bir doktordan geliyor! Oğlum, doğuştan kördü ve ameliyat sonrası gözleri açıldı, dedi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada verilmek istenen mesajla uyuşmamaktadır?

- A) Gerçeği bilmeden bazen ne de çabuk kararlar veriyoruz değil mi?
B) Bazı şeylerin görüldüğü gibi olmadığını sonradan anlarız.
C) Görme engelli insanlara karşı toplum yeterince anlayışlı değil maalesef.
D) En büyük zaafımız aslında ön yargılarımızdır.
E) Anlamlandıramadığımız durumların arka planında çok farklı hayat hikâyeleri olabilir.

5. Yapılan bir araştırmaya göre üniversite öğrencilerinin çok azının Osmanlı Türkçesini bildiği, Osmanlıca kelimelerin aileleri tarafından kullanımının çok düşük olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin büyük çoğunluğu Osmanlı Türkçesine karşı olumlu tutuma sahiptir. Osmanlı Türkçesinde yer alan kelimelerin öğrenciler üzerinde genel olarak olumlu çağrışımlar yaptığı, geçmişle bağlantı kurmanın aracı olduğu ve estetik olduğu kanaati hâkimdir. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, Osmanlıca kelimelerin okullarda ve yazılı-görsel yayınlarda kullanılmasının iyi olacağını düşünmektedir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Üniversite öğrencilerinin aileleri Osmanlıca kelimeleri fazla bilmediğinden bu ailelerin çocukları da yeterince bilmemektedir.
- B) Üniversite öğrencileri Osmanlıca'yı çok az bilmektedir.
- C) Üniversite öğrencilerinin büyük bölümü, Osmanlı Türkçesine karşı olumlu bir tavır sergilemektedir.
- D) Öğrenciler, geçmişle bağlantı kurmanın tek yolunun Osmanlıca kelimeleri bilmekten geçtiğine inanmaktadır.
- E) Öğrencilerin büyük çoğunluğu yazılı - görsel basının Osmanlı alfabesiyle olması gerektiğini düşünmektedir.

6. Hüseyin Cöntürk, etkin bir eleştiri için başlıca şartın sistemli bir eleştiri dili kurmak olduğunu söyler. Bunun için de hangi ölçütlerin temel alınması gerektiğini kuramsal açılardan sorgular. Cöntürk, eserlerinde görülen yeni eleştirinin etkisi ile Ataç'tan beri süregelen öznel eleştirinin en güçlü karşıtı olmuştur. Türkiye'de önce kuramını ortaya koyup sonra eleştirisini yapan Hüseyin Cöntürk'ün eserleri bu yönüyle, eleştiri alanında bir yeniliktir.

Bu parçadan hareketle "Hüseyin Cöntürk" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dinamik bir eleştirinin olmazsa olmazının kendi içinde ilkeleri olan bir eleştiri dili olduğunu savunmaktadır.
- B) Etkin bir eleştiri için hangi ilkelerin esas alınması gerekliliği üzerine kafa yormuştur.
- C) Eserlerinde yeni öznel eleştirinin etkisi görülmektedir.
- D) Önce kuramı ortaya koyup ardından da eleştirisini yapması, eleştiri için bir yenilik sayılmaktadır.
- E) Ataç'tan kendi dönemine kadar gelen öznel eleştiriye karşı çıkmaktadır.

7. Sipariş üzerine elbise diken yaşlı terzi, özenle diktiği elbiselerden birini dürüp büküp bir kenara koyduktan sonra ona "Şu ana kadar dikilmiş elbiseler içinde en iyisi olmak istiyorsan şu beş nasihatimi asla unutma." diyerek şu öğütleri vermiş:

- Senin ham madden pamuktur, bunu sakın aklından çıkarma.
- Sen, bir seri üretim ürünü değilsin.
- Bazen yakıcı güneşe, bazen de dondurucu soğuğa maruz kalacaksın. Bunlar senin canını yakacak ama görevini hakkıyla yerine getirmek için bu sıkıntılara katlanmalısın.
- Zararlı dış etkenlere dayanmadığın hatta bunlardan hasar aldığın zamanlar olacak ama üzülme, yeniden kendini toparlayacaksın.
- Üzerinde olamayacağın bedenlerin hayalini kurma.

Bu parçada yaşlı terzinin elbiseye verdiği öğütlere göre, elbisenin başarı için sahip olması gereken özellikler arasında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Özünü hatırlamak B) Gerçekçi olmak
- C) Dürüst olmak D) Özgün olmak
- E) Umutlu olmak

1. Öğrenme ve öğretme etkinlikleri içerisinde yer alan okuma, yazma ve dinleme etkinlikleri anlama ile desteklendiğinde amacına ulaşır. Bireyin okuduğunu, dinlediğini ve yazdığını öğrenebilmesi için öncelikle zihinsel işlemlere tabi tuttuğu bu öğrenim ürünlerini anlaması gerekir. Okuduğunu ya da dinlediğini anlayamayan; bilgi, düşünce ve duygularını sözlü veya yazılı olarak doğru, açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edemeyen bir öğrencinin okul hayatında başarılı olması da beklenemez.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Eğitimdeki sorunlar
- B) Anlamamanın nedenleri
- C) Okuduğunu anlamak
- D) Başarılı olmak
- E) Okul hayatı

2. Arkaik varoluşta dikkat çeken şey, daimon inancıdır; hayalet benzeri korkunç varlıkların felç edici dehşetidir, esrarengiz güçler karşısındaki panik korkudur. Bu temel korku karşısında ne savaşçının yürekliği, ne çalışkanlık ne de çalışma gayreti bir işe yarar. Burada tam da insanın kendini kanıtladığı en ciddi iki faaliyet, yani savaşçı mücadele ile iş zahmeti sonuçsuz kalmaktadır. Daimonlarla savaşamazsınız, çalışarak dirençlerini de kıramazsınız. Daimonların olağanüstü gücüne karşı koymanın veya onların düşmanlığını dönüştürmenin tek yolu oyundur. Oyuncunun maske ise bizzat sihirli bir güce dönüşmektedir.

Bu paragrafta asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arkaik varoluşçuluğa göre hayatta kalmak, neslini sürdürmek esrarengiz güçlere yapılacak ibadetlerle mümkündür.
- B) Daimon inancına göre var olmanın, doğaüstü güçlerle baş edebilmenin tek bir yöntemi vardır; o da oyundur.
- C) İlkel insanlar, eskiden hayalet benzeri korkunç varlıklarla, bugünkü teknolojik olanakları olmadığından, mücadele edememişlerdir.
- D) Tarih öncesinde bilginin, eğitimin olmadığı dönemlerde insanlar birtakım doğaüstü güçlerle mücadele içine girmişlerdir.
- E) Doğüstü güçlerin insan hayatında yer almasının en önemli nedeni ilkel insanın doğa karşısındaki çaresizliğidir.

3. Hayatta en önemli şey nedir? Açlık çeken bir ülkede birine bu soruyu sorarsak cevap "Yemek." olacaktır. Donmakta olan birine aynı soruyu sorarsak cevap "Sıcak." olacaktır. Kendini yalnız ve çaresiz hisseden birine soracak olursak cevap mutlaka "Diğer insanlarla beraber olmak." olacaktır. Peki, bütün bu ihtiyaçlar giderildikten sonra bütün insanların ihtiyacı olan bir şey var mıdır hâlâ? Filozoflar, buna "Evet." diye cevap verirler. Onlara göre insanlar sadece ekmele yaşayamazlar. Tabii ki bütün insanlar yemek yemelidir. Ayrıca sevmeye ve ilgi görmeye ihtiyaçları vardır. Ama bütün insanların ihtiyacı olan bir şey daha vardır: Kim olduğumuzu ve neden yaşadığımızı bilmek.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların kendi eksiklerine göre ihtiyaçları değişse de sevilme, ilgi görme, kim olduğunu bilme ve hayatın amacını öğrenme ihtiyacı tüm insanlarda ortaktır.
- B) Kimi insanların sevgiye, kimilerinin yemeğe, kimilerinin sıcaklık, bir yuvaya, kimilerinin dertlerine ortak olacak bir insana ihtiyacı varken kimilerinin de büyük soruların cevabını bilmeye ihtiyacı vardır.
- C) Hayattaki en önemli şey; yemek, içmek, yalnızlığını giderecek birini bulmak ya da sıcak bir eve sahip olmak değildir; hayattaki en önemli şey sevmek, ilgi görmek, kim olduğumuzu ve neden yaşadığımızı bilmektir.
- D) İnsanlar, asıl ihtiyaçları olan sevmek, ilgi görmek ve varoluş sebebini öğrenmek yerine; yeme, içme, barınma gibi günlük ihtiyaçlarını asli ihtiyaçları hâline getirmişlerdir.
- E) İnsanoğlu, kim olduğunu ve bu hayatta neden yaşadığını öğrense silkinip üzerindeki tüm ağırlıklardan kurtulacak nihayetinde kendisiyle yüzleşecektir.

4. Gözleri olanlara dünyada görülecek hiçbir şey olmadığını söylemek zordur. Evet, gerçek bu; inanın bana. Dünyayı tanımak için dinlemek yeter. Yolculuklarda görünenler bir aldatmacadır yalnızca. Göl-gelerin peşinde başka gölgeler... Yollar ve ülkeler, önceden bilmediğimiz hiçbir şey öğretmez bize; ge-çenin dinginliğinde kendi içimizde dinleyebilecekle-rimizden başka hiçbir şey.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisi-ni söylemesi beklenemez?

- A) İnsan, öyle karmaşık bir varlık ki ruhun derinlik-lerine indikçe başkalaşmaya başlar.
B) Yeni yerler görmek, keşfetmek insana çok şey katar.
C) Dış dünyaya yapılacak gezintiden ziyade iç dün-yamıza yapılan yolculuk bize çok şey katar.
D) Ne kadar gezerseniz gezin iç dünyanıza yöne-lemiyorsanız kendinize bir şey katamazsınız.
E) Kendinizi çaresiz hissettiğiniz anlarda içinizdeki sese kulak verin, o size rehber olacaktır.

5. New York'ta, Brooklyn Köprüsü üzerinde dilenen kör bir dilenci, bir gün bir şairin dikkatini çeker. Dilencinin boynunda asılı bir tabela vardır. Şair, dilenciye gün-lük kazancının ne kadar olduğunu sorar. Dilenci de sekiz on dolar kadar olduğunu söyler. Bunun üzeri-ne şair, dilencinin boynuna asılı tabelayı ters çevi-rerek bir şeyler yazar. "Şimdi buraya senin kazan-cını artıracak bir şeyler karaladım. Bir hafta sonra yanına geldiğimde bana sonucu söylersin." der ve oradan ayrılır. Şair, bir hafta sonra dilencinin yanı-na uğrayıp kendini tanıttıncaya dilenci, "Bayım size ne kadar teşekkür etsem azdır. Bir haftada kazancım ikiye katlandı. Çok merak ediyorum tabelaya neler yazdınız?" Bunun üzerine şair gülümser ve "Tabela-da 'Doğuştan körüm, yardım edin.' yazıyordu. Ben-se 'Bahar gelecek ama ben yine göremeyeceğim.' diye yazdım" der.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakiler-den hangisidir?

- A) Şairler hayatı daha ciddiye alan işlere imza at-maktadır.
B) İyi eğitim almamış dilenciler daha az kazanç el-de etmektedir.
C) Yazılı anlatım sözlü anlatımdan her zaman da-ha etkilidir.
D) Her şeyin daha etkili anlatılabileceği bir yol vardır.
E) Yardıma muhtaç insanlara yardım etmenin bir-çok yolu vardır.

6. Bilhassa tahammül edemediğim bir şey, kadının er-kek karşısında her zaman pasif kalmaya mecbur olu-şu. Neden? Niçin daima biz kaçacağız ve siz kova-layacaksınız? Niçin daima biz teslim olacağız ve siz teslim alacaksınız? Niçin sizin valarışlarınızda bi-le bir hüküm verme, bizim reddedişlerimizde bile bir acizlik bulunacak? Çocukluğumdan beri buna dai-ma isyan ettim, bunu asla kabul edemedim.

Böyle düşünen biri aşağıdakilerden hangisini söylemiş olamaz?

- A) Kadını "zayıf cins" olarak tanımlamak bir iftiradır ve erkeklerin kadınlara karşı yaptığı haksızlıktır.
B) Kadınlar, erkeklerle birlikte yürümedikçe hiçbir millet zafere ulaşamaz.
C) Kadınlar, bütün baskı ve zulüm zincirlerinden kurtulmadıkça özgürlükten bahsedilemez.
D) Batı'nın dayattığı modern hayat tarzı, kadına onun doğasına aykırı yeni sorumluluklar yük-le-miş, onu erkeklerle aynı şartlarda yürümek zo-runda bırakmıştır.
E) Cinsiyet eşitliği sadece bir hedef değildir. Cinsi-yet eşitliği; yoksulluğu azaltmanın, sürdürülebi-lir bir kalkınma yaratmanın ve iyi yönetim oluş-turmanın temelidir.

7. Uzaklarda bir köyde; kocası, çocuğu doğmadan öl-müş, tek başına yaşayan hamile bir kadın kendisine arkadaş olması için dağda yaralı olarak bulduğu bir gelinciği evinde beslemeye başlar. Gelincik kadının yanından bir an bile ayrılmaz. Her ne kadar yırtıcı bir hayvan olsa da gelincik oldukça evcilleşir. Birkaç ay sonra kadının çocuğu doğar. Tek başına tüm zorluk-lara göğüs germek ve yavrusuna bakmak zorunda-dır. Günler geçer ve kadın bir gün yarım saatliğine de olsa evden ayrılmak ve yavrusunu evde bırakmak zorunda kalır. Gelincikle bebek evde yalnız kalmış-lardır. Kısa bir zaman sonra anne eve gelir. Kapıyı açtığında gelinciği ve onun kanlı ağzını görür. Anne çıldırmaşcasına gelinciğe saldırır ve oracıkta öldürür hayvanı. Ağlayarak bebeğin odasına koşar. Kapıyı açtığında beşikte mişıl mişıl uyuyan bebeği ve be-şiğin hemen yanında parçalanmış bir yılanı görür.

Bu hikâyede asıl verilmek istenen mesaj aşağı-dakilerden hangisidir?

- A) Hayvanlara yeterince değer verilmemektedir.
B) Bazı şeyler ilk görüldüğü gibi olmayabilir.
C) Çocukları evde yalnız bırakmamak gerekir.
D) Yabani hayvanları evde beslemek tehlikelidir.
E) Bir anne bebeği için her şeyi yapabilir.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

PARAGRAFTA YAPI

TEST - 34

1. Hayır, istemem. Değişmiştir şimdi. Ben onun nazarında değiştim, o benim nazarımda değişti. Niye göreyim? Öyle kalsın. İnsanların gönülde kalması, gözde kalmasından daha iyidir.

Yukarıdaki paragraf aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olabilir?

- A) Yıllar önce kendisine şiir yazdığınız Mihriban'ı görseydiniz ne yapardınız?
- B) Bir gün Mihriban'ı görmek ister misiniz?
- C) Uğruna şiir yazacak kadar çok sevdiğiniz Mihriban ile şu an evlenmek ister miydiniz?
- D) Mihriban'a şiir yazarken hangi ruh halini yaşıyorsunuz?
- E) Mihriban sizce ne kadar değişmiştir?

2. (I) XIX. yüzyıldan itibaren, Türk halk edebiyatının sözlü ürünleri içinde "kıssa" adıyla anılan masal için "mesel" sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır. (II) Masal sözcüğünü gerçek anlamına bağlı olarak kullanan ilk sanatçı Namık Kemal'dir. (III) Türk masal kahramanları; devler, cadılar gibi olağanüstü özelliklere sahip varlıklar ile insanlar ve hayvanlardır. (IV) Masallarda padişah, Hızır, derviş, hükümdar, Keloğlan vb. iyiliği temsil ederken devler, cadılar, vezirler vb. kötülüğü temsil eder. (V) Masallarda sık rastlanan hayvanlar ise tilki, aslan, Zümrüdüanka'dır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istenirse ikinci paragraf hangi cümleyle başlar?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

3. **Araştırmacı:**

(I) ----

Rejisör:

- Filmcilik sanatı canlı unsurlarla ilgilenip bunları eserlere konu ediyor. Rejisörün çabası, bana sinemada yeni bir yaşamın oluşmasından dolayı yoktan var etme filmini anımsatıyor. Filmcilik sanatını bu özelliği nedeniyle öteki sanatlarla nazaran daha sıra dışı görüyorum.

Araştırmacı:

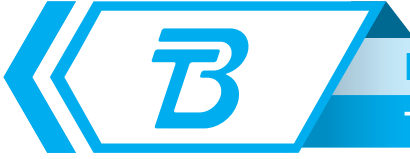
(II) ----

Rejisör:

- Kendi içlerinde bir irtibat olduğu ortadadır. Nitekim eserlerimdeki dört kahraman yaşamlarındaki en kritik anlarda çözümleniyor. Karakterlerin dördü de gayelerinden caymıyor, öz benliklerine sadakat gösteriyorlar. Bu açıdan söz konusu karakterler, yani İbrahim, Salih, Suat ve Uğur birbirini tamamlıyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Heykel ve hat projelerinizi tamamlamadan beyaz perdeye geçişiniz olumlu bulundu mu?
II. Eserlerinizdeki üç sanatçının yakın nitelikler taşımasıyla maksadınız neydi?
- B) I. Film sanatına alakanız ne vakit ve ne şekilde ortaya çıktı, beyaz perdenin hayatınız için önemi nedir?
II. Eserlerinizde erkek kişilerin ruh haline daha fazla yer vermenizin sebebi nedir?
- C) I. Beyaz perde sizin için ne anlama gelir, açmanız mümkün mü?
II. Kahramanlarınızı beyaz perdede işlerken esinlendiğiniz başka sinema karakterleri oldu mu?
- D) I. Film sektörüne ilgi duyup eser üretmeye başlamanıza sebep olan şey neydi?
II. Eserlerinizin dört kahramanının birbiriyle olan münasebetinin özellikleri ile ilgili diyecekleriniz nelerdir?
- E) I. Eserlerinizdeki öykülerin canlı olması sizce neyden kaynaklanıyor?
II. Hayattaki problemleri İbrahim, Salih, Suat ve Uğur adlı film kişileri yoluyla anlatma düşüncesi ne şekilde oluştu?

4. Çin başbakanı bir et pazarını ziyarete gitmiş. Pazarı tertemiz ve çok düzenli olarak görmüş. Adamları ile gezerken rastgele bir kasabın tezgahına gelerek sohbet etmeye başlamış.

Başbakan:

— Etler fena değilmiş, işler nasıl gidiyor?

Kasap:

— Genelde iyiydi ama bugün bir kilo bile satamadım.

Başbakan:

— Neden ?

Kasap:

— Siz ziyarete geldiğiniz için müşteriler pazara alınmadı.

Başbakan:

— O zaman ben alayım, bana 4 kilo verir misiniz?

Kasap:

— Hayır satamam.

Başbakan:

— Neden satamıyorsun?

Kasap:

— Siz geleceksiniz diye tüm bıçaklarımızı topladılar.

Başbakan:

— Bıçak olmasa da olur, bana şu parçayı ver bakayım.

Kasap:

— Yine de satamam.

Başbakan:

— Yine ne oldu ? Neden satmıyorsun ?

Kasap:

— Çünkü ben kasap değilim, silahlı polis timinden bir askerim.

Başbakan (sinirli bir şekilde) :

— Git bana polis müdürünü çağır.

Kasap:

— O da karşıda balık satıyor.

Bu olaydan da anlaşıldığı gibi bazen ....

Yukarıdaki metin aşağıdakilerden hangisi ile tamamlanamaz?

- A) farkında olmadan çevremizdeki insanlara zarar verebiliyoruz.
- B) gerçek, görüldüğünden çok farklı olabiliyor.
- C) birlikte çalıştığımız kişiler gerçeği gizleyerek bizi yanıltabiliyor.
- D) devlet büyükleri bile her şeye hakim olamayabiliyor.
- E) en yakınınız bile size ihanet edebiliyor.

5. Günümüz insanları, eski dönemlerde yaşamış insanlara göre neden daha mutsuz?

Aşağıdakilerden hangisi bu soruya verilmiş bir yanıt olamaz?

- A) İnsanlar, eskiden sert doğa koşullarında birbirlerine tutunup hayatta kalmayı başarmışlardır. Bu mevcut şartlar, birincil ilişkilerin günümüze göre daha güçlü olmasını sağladığından o dönemin insanları saadetin en yalın halini yaşamışlardır.
- B) Çünkü eskiden bitmek tükenmek bilmeyen savaşlar, dinmeyen acılar, gözünden yaş eksik olmayan analar vardı. Söz gelimi altı yüz yıl ayakta kalmış Osmanlı Devleti'nde ortalama her üç yılda bir savaş olmuştur. Sadece bu örnek bile yeterli değil midir?
- C) Eskiden insanın ihtiyaçları daha azdı. Örneğin eski insanlar cep telefonunu hiç bilmedikleri için bunun eksikliğini de yaşamamış bunun yokluğu doğal olarak onlara mutsuzluk da getirmemiştir.
- D) Eskiden geniş aileler vardı; insanlar yoksuldu belki ama aç değildi çünkü paylaşım vardı, dostluk vardı, vefa vardı... Günümüz insanı kalabalıklar içinde belki varlıklı ama doğasına aykırı bir biçimde yalnızdır.
- E) Modern insanın gezegenimizde üç yüz bin yıllık bir geçmişi vardır. Bu zaman içinde doğadan kopmadan doğayla hep iç içe yaşamıştır. Ancak son yüz yıllık döneme baktığımızda gelişen teknolojinin insanı doğadan kopardığını görüyoruz.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

PARAGRAFTA YAPI

TEST - 39

1. Veli:

(I) ----

Öğretmen:

- Öğrencimiz, sınıf ortamında yaşlıtlarına göre olgun davranışlar sergiliyor fakat ders dinlerken daha etkin, girişken ve cesur olmalı. Bir konuyu anlamak istiyorsa sadece beni dinleyip dinlediklerini not alması yeterli olmayabilir.

Veli:

(II) ----

Öğretmen:

- Sınava hazırlık bir emek işidir. Bu emeğin içinde sabır da vardır çaba da. Emekçiler arasında öğrenci ve öğretmen dışında aileler de vardır. Bu yüzden sizden ricam hoşgörüyü elden bırakmanız.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Çocuğumun kişiliğiyle ilgili ne düşünüyorsunuz, sınıfta arkadaşlarını rahatsız ediyor mu?
II. Kızım evde ders çalışmıyor, elinden cep telefonunu almak için ne yapmalıyım?
- B) I. Çocuğumun sınıfta gürültü yaptığı doğru mu, sınavda başarılı olacağına inanıyor musunuz?
II. Dünkü yazılı sınavda kızım neden düşük not aldı, bunu düzeltmek için ne yapabiliriz?
- C) I. Çocuğumun evde ders çalışması için ne yapmalıyız, hangi yöntemleri kullanmalıyız?
II. Bir çocuğun istediği her şeyi yapıyorsam bana neden nankörlük eder?
- D) I. Çocuğum öğretmenlerine karşı nasıl davranış biçimleri sergiliyor?
II. Çocuğumun ders çalışma sürecini nasıl düzenlemeliyiz?
- E) I. Kızımın eğitim süreci içindeki performans ve tavrını nasıl buluyorsunuz, yapamadığı bir şeyler mi var?
II. Çocuğum bugünlerde evde saygı sınırlarını zorluyor, sizce bu gerginlik normal mi?

2. Modern Çağ'da teknolojinin çok başka bir ivmeyle gelişeceğinin ilk işaretleri bilişim alanında görüldü. ----. Söz konusu kritik buluşun ardından bütün dünyada teknolojinin varacağı nokta öngörülemez bir hâl alıp "Acaba bundan sonra ne olacak?" biçimindeki soruları da beraberinde getirdi. ---. "Temas" ı temel alıp insanı adeta hipnoz eden bu cihazlar, bu çağa damgasını vurdu. ----. Bahsettiğim şey üç boyutlu tabletler.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için,

- I. Teknoloji harikası saydığımız buluşları rafa kaldıracak birçok girişimden bir tanesi ise kapıya dayandı bile.
- II. Bilgisayarın icadı, bilişimin fitilini ateşleyen önemli bir gelişme olarak dikkat çekti.
- III. Meraklı bekleyişlerin yerini büyümlü bir iletişim dünyasına bıraktığı an ise dokunmatik telefonların piyasaya çıkması oldu.

numaralanmış cümleler, boş bırakılan yerlere hangi sırayla getirilmelidir?

- A) I, II, III. B) I, III, II. C) III, I, II.
D) II, III, I. E) II, I, III.

3. I. Okçuların yoğun ok yağmuruna hedef olan Azaplar, ağır zayıat vererek geri çekilmeye başladılar.
- II. Bayezid, Niğbolu Savaşı'nda kullanmış olduğu hilal taktiğini uygulamak için ordusunun en ön safında yer alan Azaplara saldırı emrini verdi.
- III. Bayezid, bu saldırı emriyle savaşı başlatmış oluyordu.
- IV. 20 Temmuz 1402'de Timur'un ordusu ile Bayezid'in ordusu, Çubuk Ovası'nda savaş düzeni aldı.
- V. Azapların saldırıya geçtiğini gören Timur, karşılık olarak merkezde bulunan Serbedârî piyadelerini kullanarak Azapların üzerine ok yağdırma-ya başladı.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense aşağıdakilerden hangisi baştan dördüncü cümle olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) 90'lı yılların başında beyaz perdede kendine yer bulmaya başlayan robot içerikli filmler, tüm dünyada geniş yankı bulmuştu. (II) Özellikle "Terminator" ve "Robocop" adlı filmler büyük ilgi görmüş, izleyiciyi kendine bağlamıştı. (III) Ancak çok yakın bir gelecekte, tıpkı filmlerdeki gibi, insanoğlu ile rekabete girip dünyayı yönetecek robotların olacağı konuşulmaya başlandı bile. (IV) Kim bilir bu robotlar insandan ayırt bile edilemeyecek. (V) Hatta içimize ajan olarak sızacak!

Bu parçadaki numaralanmış yerlerden hangisine düşüncenin akışına göre "Söz konusu iki filmdeki kurgu, o zamanlar oldukça ütöpik olarak algılanmıştı." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Denizlerde yaşarken zorluk çekmemelerinde tuzlu su ile uyumlu vücut yapıları da etkilidir.
II. Vücutlarındaki en ilginç detay ise gagalarının olmasıdır.
III. Kafadanbacaklılar sınıfının onkollular grubundan bir yumuşakça olan mürekkep balığı, denizlerde yaşar.
IV. Bir diğer enteresan özelliği ise renkli bir sıvı püskürtmesidir.
V. Bu sıvı, mürekkep balığının vücut şekline benzeyen bir biçim alarak hedef şaşırtır.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III – II – IV – V – I B) V – IV – III – II – I
C) II – I – III – IV – V D) IV – V – III – II – I
E) III – I – II – IV – V

6. Lisans yazılım açığı olarak bilinen "crack" yöntemlerine bilişim şirketleri uzun süre çözüm üretememişti. ---- Ne var ki profesyonelce bir hamle yapan şirketler bu bunalımı avantaja çeviren çareler buldu. ---- Bunlardan bir tanesi internet ortamına bu şirketlerinin kendi açığını sunması. ---- Daha sonra ise şirketler, çok yüksek ücretlerden bu virüsleri silebilen antivirüsleri satışa sunuyor.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için,

- I. Üstelik bu çareler, crack hastası insanların başına da bela olacak cinsten.
II. Uyanık(!) internet kullanıcısı, "crack"i bilgisayara indirdiği anda bilgisayarının kontrolünü ele geçiren bir virüsle karşı karşıya geliyor.
III. Hatta bu durum, holding ötesi dev şirketlerde birer kriz olmuştu.

numaralanmış cümleler, boş bırakılan yerlere hangi sırayla getirilmelidir?

- A) I, II, III. B) I, III, II. C) III, I, II.
D) III, II, I. E) II, I, III.

Video lu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

TEST - 46

1. Bir adam, sahilde yürüyüş yaparken denize telaşla bir şeyler atan birine rastlar. Biraz daha yaklaşıncaya bu kişinin sahilde vurmuş deniz yıldızlarını denize attığını fark eder ve "Niçin bu deniz yıldızlarını denize atıyorsun?" diye sorar. Topladıklarını hızla denize atmaya devam eden kişi "Yaşamaları için." yanıtını verince adama şaşkınlıkla "İyi ama burada binlerce deniz yıldızı var. Hepsini atmanıza imkân yok. Sizin bunları denize atmanız neyi değiştirecek ki?" der. Yerden bir deniz yıldızı daha alıp denize atan kişi "Bak, onun için çok şey değişti." karşılığını verir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Betimleme B) Tanımlama C) Tartışma
D) Öyküleme E) Açıklama

2. İnsanların kedilerle hukuku eskilere dayanıyor. Doğada yalnız yaşayan bu yırtıcı avcının nasıl olup da insanlarla bir arada yaşamaya alışıp evcilleştirdiğini tahmin etmek aslında pek de zor değil çünkü kediler, yakın zamana kadar özellikle kırsal bölgelerde bir ev hayvanından çok farelere karşı bir tedbir olarak beslendi. Bununla birlikte arkeolojik alanlarda kedi kalıntılarına nadiren rastlandığı için kedilerin evcilleşme süreci hakkında pek fazla şey bilinmiyor. Çin Bilimler Akademisi'nden araştırmacıların yaptığı bir araştırma bu sürece dair ilk doğrudan kanıtları ortaya koydu.

Bu metnin yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir görüşe karşı çıkıp ortaya yeni bir görüş ileri sürme
B) Kurgusal bir olayı, okuyucuya hareket halinde sunma
C) Varlıkları okuyucunun zihninde canlanacak şekilde resim çizerek anlatma
D) Bilgi verme ve mevcut bilgilerden yola çıkarak çıkarım yapma
E) Toplumda yerleşmiş yaygın bir yanlışla belgelerle çürütme

3. Çin'in kırsal kesiminde yaşam savaşı veren bir aile vardı. Dede, baba, anne ve çocuktan oluşan bu aile, oldukça sıkıntı çekiyordu. Bir gün baba, yılların verdiği yorgunlukla bir köşede oturmaktan başka işe yaramayan dedeyi, pazar küfesine koyarak nehre doğru yola çıkıyordu. Nehrin kenarında arkadaşlarıyla oynayan çocuk, babasına ne yaptığını sordu. Baba, "Babamın bize yük olmaktan başka yaptığı bir şey yok. Onu bu küfe ile beraber nehre atmaya karar verdim." dedi. Çocuk heyecanlanarak atıldı: "Aman baba, küfeyi atma çünkü bir gün gelip sen de yaşlandığında o küfe bana lazım olacak."

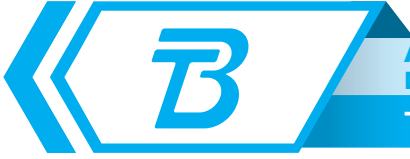
Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Açıklama B) Öyküleme C) Tartışma
D) Örneklem E) Betimleme

4. Akşam yaklaştığı için aşağıdan çılgına dönmüş derenin uğultusu daha çok duyuluyordu. Kalkıp yürümeye başladık. Bakır rengi güneş Sarıkız'ın arkasına girmiş, bulunduğumuz yeri birdenbire artan serin rüzgârlara bırakmıştı. Eteklerine kadar çam, oradan denize kadar uçsuz bucaksız yemyeşil zeytin ormanlarıyla örtülü Kazdağ'ının bu yamacında saatlerce süren bir akşam başlamıştı. Güneş bin yedi yüz metrelik dağın arkasına adeta vaktinden evvel saklanmakla, günün bu en güzel zamanını sanki isteye isteye uzatıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Üçüncü kişinin ağzından anlatma
B) Nesnelere, insanlara özgü nitelikler yükleme
C) Gözlem gücüyle ayrıntıları seçme
D) Çeşitli duyulara seslenme
E) Betimleyici öğeler kullanma

5. Japon bir mimar, evini yenilerken tamirat esnasında söktüğü kapılardan birinin duvarla irtibatlı bölümünde ayağından çivilenmiş bir kertenkele gördü. On yıl önce yapılan eve kapısı takılırken dışarıdan çıkan bir çivi, o an kapıyla duvar arasında bulunan kertenkelenin ayağına isabet etmiş olmalı diye düşündü Japon mimar. Peki nasıl olmuştu da bu kertenkele, bir santim boyu bile kıpırdamamıştı bu karanlık duvar boşluğunda on yıldır canlı kalmayı başarmıştı? Bunları düşünürken tam o esnada başka bir kertenkelenin geldiğini gördü. Gelen kertenkele, yerinden kıpırdamayacak hâlde olana ağzında yiyecek taşıyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tartışma B) Öyküleme C) Açıklama
D) Alıntı yapma E) Betimleme

6. Sadece insanların acı çektiğini sanan çok sayıda insan var. Oysa acı çekenler, yalnız "acı çekiyorum" diye bağırabilenler değildir. Bilinmez niçin; acıya hayat katan güç, insandan başka hiçbir yaratığa acının gizini açıklama olanağını vermemiştir. Her yaratık, hayatın kanlı yollarında, boynuna geçirilen ve sesini boğan bir ağır "sessizlik" zincirini sürükleyip yürüyor. Hiçbir beygir, hiçbir arı, hiçbir sinek, başının ağırdığını ya da midesinin bulandığını bize söyleyememiştir. Fakat bu türlü bir acının, gözü, başı, ağzı olan bir yaratığa yabancı olabileceğini sanmak ne merhametsizliktir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama B) Öyküleme C) Tartışma
D) Tanımlama E) Betimleme

7. Rüzgârlı, karanlık gecede, bahçenin ağaçları vahşi gürültülerle hışırıyor; bu ağaçlardan niceleri kırılan bir dalın yarasıyla kanıyor, niceleri gizli bir böceğin zehiriyle için için ölüyor, niceleri anlaşılmasız acıların kışkacına yakalanmış, uyuşuk bir kedi gibi kıvranıyor. Fakat bunu hiç kimse bilmiyor; çünkü rüzgârlı, karanlık gecede hepsi aynı gürültü ile sallanıp hışırıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Betimleme
B) Benzetme
C) Duyulardan yararlanma
D) Kanıtlayıcı anlatım
E) Doğayı devinim içinde yansıtırma

8. Dar saksıya gömülen kısa kütükten çelik süngüler gibi fıskıran yapraklar, korkunç bir acı ile gerilmiş büyük bir elin bana doğru uzanan sert parmakları gibi göründü. Demir kafes arkasında yatan hasta aslanın sıtmalı, büyük, sarı gözlerini andıran bitkin gözlerle, hapsedilmiş ağacın bana bakmakta olduğunu, tüylerim ürpererek fark ettim.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Sözcüklerin duygusal anlamından yararlanma
B) Kişileştirme sanatına başvurma
C) Betimleyici öğeler kullanma
D) Benzetmelerden yararlanma
E) Tanımlamalarla söyleyişte yoğunluk sağlama

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SIFATLAR (ÖN ADLAR)

TEST - 55

1. "İyi" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat olarak kullanılmamıştır?

- A) İyiler çok yaşamaz, sözüne katılmam.
- B) İyiden ayrılmamaya özen göstermelisiniz.
- C) Onunla iyi günlerimiz olmuştur muhakkak.
- D) Hiçbir şeyin zararı dokunamaz iyiye.
- E) İnsanın iyisi, kötü günde belli olur.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde işaret sıfatının birden fazla örneği vardır?

- A) O gün düşüncesizce hareket ettiği için şu an bu durumdayız.
- B) Bu kitabı hiç beğenmediğini söylemiştim sana.
- C) Hangi yoldan gideceğini kimseye söylememiş miydin ki?
- D) Öteki taraftan geçecekseniz uzun yolu takip etmelisiniz.
- E) Aklıma takılan tüm soruları şu beyefendi cevapladı.

3. Aşağıdakilerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?

- A) Tanpınar'ın en iyi romanının Saatleri Ayarlama Enstitüsü olduğunu biliyor musun?
- B) Sıradan insanın yaşamını hangi yazar kitabının konusu yapmış?
- C) Neden baba parasıyla geçinmekten vazgeçmiyorsun?
- D) Edebiyatta hem şiirle hem de nesirle uğraşan Cumhuriyet Devri yazarları kimlerdir?
- E) Bu kitaplardan hangisi, okurken sizi bambaşka dünyalara götürüyor?

4. Aşağıdakilerden hangisinde bir isim birden fazla sözcükle nitelenmiştir?

- A) Ne kadar çalışkan olduğu en başından belliydi.
- B) Hızlı adımlarla yürüyor, herkesi arkasında bırakıyordu.
- C) Uzun yüzlü, beyaz dişli, al yanaklı, güzel gözlü çocuktü.
- D) Daha ne olsun; iyi bir evin, işin ve eşin var.
- E) Mehmet, aslında gündelik hayatında çok sakindi.

5. Bir sıfat tamlamasında adla sıfatın yeri değiştirilerek ada üçüncü tekil kişi iyelik ekinin (-i, -si) getirilmesiyle "birleşik sıfat" oluşturulabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu yolla oluşturulmuş birleşik sıfat örneği vardır?

- A) Zaman zaman gözlerden uzak bir yaşamın hayatını kuruyordu.
- B) Onu kaybettikten sonra yüreğindeki derin sızı hiç dinmedi.
- C) Pembe panjurlu bir evde yaşıyorduk rüyamda.
- D) O kadar insanla tanıştım, senin gibi ensesi kalın bir insan görmedim.
- E) O üzücü haberi duyunca dünyam başıma yıkılmıştı.

ALTIN BİLGİ

Hiç ek almamış sıfatlara basit sıfat, yapım eki almış sıfatlara türemiş sıfat, iki kelimenin birleşmesiyle oluşmuş sıfatlara da birleşik sıfat denir. Sıfatın yapısı sorulduğunda basit mi, türemiş mi, birleşik mi olduğuna bakılır.

Örnek:

- İyi sporcular (basit sıfat)
- Süslü kızlar (türemiş sıfat)
- Birkaç kişi (birleşik sıfat)

6. Olaylı maçıdan sonra çatlak ayağımlı sürükleyerek
I II
bitkin bir halde eve girdim. Daha büyük herhangi bir
III IV V
sorun olmadığına şükrettim.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sıfatlardan hangisi yapısı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bir zamanlar gazel yazmak da elbette züppelik sayılan yepyeni bir şeydi; aradan elli yıl geçip de herkes alışınca gazel yazmak eskidi. Günümüzde gençlerden kaç gazel yazıyor ki?

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Belgisiz sıfat B) Niteleme sıfatı
C) Pekiştirme sıfatı D) Sayı sıfatı
E) Soru sıfatı

8. (I) Sanat, edebiyat meselesi üzerinde fikir yürütme, münakaşalara girişmeye gençliğimde bayılırdım. (II) Ama hızla akıvermiş olan şu birkaç ayın arkasındaki geçmiş, şimdi bana ne kadar uzak görünüyor! (III) Böyle hem uzaklık hem de yakınlık hislerinin birleşivermesinden insan tuhaf oluyor. (IV) Gençlik yıllarımda eleştirilerin boşluğunu, gereksizliğini o kadar duydum ki benim de bunlarla uğraşmış olmama şaşıyorum. (V) Güzel bulduğumuza hayran olmak, güzel bulmadığımızdan da kaçınmak için sebepler mi göstermek lazım?

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Yürümeyi yeniden öğrenen felçli bir çocuk gibi

Sokağa çıkmalıyım şimdi ve çoktandır
İhmal ettiğim dostlara yeni bir adres bırakmalıyım.
II III
Pencereleri açmalı, kitapları düzenlemeliyim.
Belki bir yağmur yağar akşama doğru
IV
Yarıda bıraktığım şiirleri tamamlarım.
V

Bu şiirde numaralanmış sözlerden hangisi sıfat değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ben, hiçbir zaman eski şairlerimizden bütün bütün

I II III
yüz çevirelim demedim. Fuzûlî'yi, Bâkî'yi, Nâilî'yi, Neffî'yi, Nedîm'i, Galip'i daha başkalarını da ne kadar sevdiğimi beni tanıyanların hepsi bilir. Gençlerde o şairler için muhabbet uyandırmaya elimden geldiği kadar çalıştım. O sözümü, edebiyat tarihi
IV V
anlayışını eleştirirken söylemiştim

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangileri sıfat değildir?

- A) I - V B) III - IV C) I - III
D) IV - V E) II - IV

100 GEÇERLİ TAKTİK

"Aşağıdakilerin hangisinde soru anlamı sıfatla sağlanmıştır?" şeklinde bir soruyla karşılaşsanız şu taktiği uygulayın:

Cümleye cevap verin. Soru sözcüğünün yerine gelen sözcük sıfatla bilin ki o cümledeki soru sözcüğü "soru sıfatı"dır.

Örnek:

👉 Nasıl bir iş arıyorsun?

👉 Kolay bir iş arıyorum.

Görüldüğü gibi "nasıl" sözcüğünün yerine gelen "kolay" sözcüğü "sıfat" oldu. O halde "nasıl" sözcüğü "soru sıfatı"dır.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

TAMLAMALAR

TEST - 57

1. Aşağıdaki dizelerden hangisinde belirtili isim tamlaması vardır?

- A) Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.
- B) Hiç yolcusu yokmuş gibi sessizce alır yol.
- C) Sallanmaz o kalkışta ne mendil, ne de bir kol.
- D) Biçare gönüller! Ne giden son gemidir bu!
- E) Hicranlı hayatın ne de son matemidir bu.

- 2.** I. Mehlika Sultan'a âşık yedi genç
Gece şehrin kapısından çıktı.
- II. Her günün ufkunu sardıkça gece
Dediler: "Belki bu son akşamdır"
- III. Bu emel gurbetinin yoktur ucu;
Daimâ yollar uzar, kalp üzüldür
- IV. Mehlika'nın kara sevdalıları
Vardılar çıkırgı yok bir kuyuya,
- V. Su çekilmiş gibi rü'yâ oldu!..
Erdiler yolculuğun son demine.

Yukarıda numaralanmış dizelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. Ben, dünyanın mide bulantısı, safrası, karın

I

ağrısıyım. Üvey evladı, istenmeyen tüyü... Ben, bu dünyanın kırılan tırnağıyım. Şemsiyeler açtığı

II

yağmuru, delik deşik uykusuyum. "Peki şimdi ne

III

oldu?" suyum. Gözlüğündeki buğu, açmadığı telefon, su damlatan musluğuymum. Kapıya çıkarmayı

IV

unuttuğu çöpü, dışındaki çürüğüyüm ben bu

V

dünyanın. Dudağındaki çatlağı, boğazındaki gıcığı, saçındaki kırığıyım. Bu dünya beni ezelden ebede sevmeyi, sevmeyecek. Ben, bu dünyaya hiç ait olmadım. Bir tek seni severken affetti bu dünya beni. Ben, başımı dizine... Bu dünyanın... Bir tek seni severken... Hırıltısız bir nefes...

Numaralanmış bölümlerden hangisi zincirleme isim (ad) tamlamasıdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki belirtisiz isim tamlamasında, tamlayan tamlananın türünü belirtmektedir?

- A) Yeni evimizin bahçesinde elma ağacı da vardı.
- B) Mahalle bekçisi dün akşam hırsız kovaladı.
- C) Sınav sonucunu arkadaşşımdan öğrendim.
- D) Sanatçı, bugün ciddi bir ses sorunu yaşıyor.
- E) Çay saatlerinde ne güzel sohbetler olurdu.

5. Aşağıdaki cümlelerde geçen isim tamlamaları için yay ayraç içinde belirtilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) İsteyenin bir yüzü kara, vermeyenin iki yüzü. (Tamlayan, adlaşmış sıfattır.)
- B) Irmak kenarına çeşme yapılmaz. (Belirtisiz isim tamlaması dolaylı tümleş görevindedir.)
- C) Her Firavun'un bir Musa'sı olur. (Tamlayan da tamlanan da birer sıfatla belirtilmiştir.)
- D) Her ağacın meyvesi olmaz. (Sıfat, isim tamlamasının tamamını belirtmiştir.)
- E) Fukaranın tavuğu tek tek yumurtlar. (İsim tamlaması özne durumundadır.)

6. Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
I
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik
II III
Haykırdı ak tolgalı beylerbeyi: "İlerle!"
IV
Bir yaz günü geçtik tunadan kafilelerle
V
- Yukarıdaki altı çizili bölümlerden hangisi sıfat tamlaması değildir?
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Zil, şal ve gül. Bu bahçede raksın bütün hızı...
Şevk akşamında Endülüs üç defa kırmızı...
- II. Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir.
İspanya neşesiyle bu akşam bu zildedir.
- III. Alnında halka halkadır âşüfte kâkülü,
Göğsünde yosma Gırnata'nın en güzel gülü
- IV. Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi;
Bir baş çevirmesiyle bakar öldürür gibi...
- V. Gözler kamaştıran şala, meftûn eden güle,
Her kalbi dolduran zile, her sîneden: 'Ole!'

Numaralanmış beyitler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. beyitte zincirleme isim tamlamasına ve belirtisiz isim tamlamasına örnek vardır.
- B) II. beyitte belirtili isim tamlamasının tamlananı bir sıfatla nitelenmiştir.
- C) III. beyitte belirtili isim tamlaması arasına sözcükler girmiştir.
- D) IV. beyitte belirtisiz isim tamlaması vardır.
- E) V. beyitte birden fazla sıfat tamlaması örneği vardır.

8. (I) "Genç Werther'in Acıları" adlı romanın başlıca konusu, kahramanın büyük ölçüde platonik aşkı ve bu aşkın intiharla bitmesidir. (II) Bu konu, Goethe'ye yabancı değildir. (III) Goethe'nin tanıdık ve bildik çevresinde evli bir kadına vurulan ve vurulduğu kadına kavuşamadığı için intihar yolunu seçenler vardır. (IV) Romanın kadın figürü olan Lotte, Goethe'nin tanıdığı kadınlardan esintiler taşır. (V) Bu bakımdan Goethe'nin "Genç Werther'in Acıları"nda gerçek yaşamda olabilen bazı olayları yazınsal bir kurguyla anlatılaştırdığı, dolayısıyla da başarıyla sanatsallaştırdığı söylenebilir.

Bu paragrafta numaralanmış cümleler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede birden fazla isim tamlaması vardır.
- B) II. cümlede işaret sıfatı vardır.
- C) III. cümlede hem isim tamlamasının hem de sıfat tamlamasının örneği vardır.
- D) IV. cümlede "Goethe'nin tanıdığı kadınlar" söz grubu zincirleme isim tamlamasıdır.
- E) V. cümlede hem bağlacın hem de ilgecin örneği vardır.

İN 2N ŞİFRESİ

İsim tamlamalarında birinci ve ikinci unsurun adını karıştıranlar için harika bir şifremiz var:

"Tamlayan" sözcüğünde tek bir tane "n" harfi var.

"Tamlanan" sözcüğünde ise iki tane "n" harfi var.

O hâlde bir tane "n" olan birinci sırada, iki tane

olan da ikinci sıradadır. Hem ne demişler önce

can sonra canan.

Örnek:

Elbisenin kolu
tamlayan tamlanan

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

ZAMİRLER (ADILLAR)

TEST - 63

1. "O" sözcüğü, bir insanın yerini tutarsa "kişi (şahıs) zamiri", insan dışı bir varlığın yerini tutarsa "işaret zamiri" olur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "o", kişi zamiri olarak kullanılmamıştır?

- A) Matematiği ben ondan öğrendim.
- B) O, şiiri herkesten daha iyi okur.
- C) Onu bir hafta içinde postaya ver.
- D) Üniversite sınavına o da girecekti.
- E) Onun neye güldüğünü anlayamadım.

2. Evli biri şey demişti: "Herkes evlenmeli, kimsenin banden daha mutlu olmaya hakkı yok!"
- I II III IV V

Bu cümlede altı çizili zamirlerden hangisinin türü diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bazı zamirler, sıfatların iyelik eki almasıyla oluşur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıdaki açıklamaya bir örnek vardır?

- A) Yaşadıklarını, gördüğü herkese anlatmış.
- B) Benim sana söyleyecek hiçbir sözüm yok.
- C) Öğrencilerden birkaçı doğum günü için bana hediyeye almış.
- D) Bu işte hepimiz üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmeliyiz.
- E) Yaşlı adam kimsem yok, diye ağladı.

4. **Aşağıdakilerin hangisinde zamir tamlayan görevinde kullanılmıştır?**

- A) Hepimizin hayatından bazı hayaller yok olup gitti.
- B) Susmamız gereken yerlerde hep konuştuk.
- C) Mutlulukla aramıza kendimiz girdik belki de.
- D) Söylenmesi gerekenleri söylemedim ona.
- E) Hayatı bir oyun gibi yaşayabilecek enerjimiz yok.

5. Namuslu birini aldatmak kadar kolay bir şey yoktur.
- I II III IV V

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangileri zamirdir?

- A) II ve IV B) II ve V C) I ve III
- D) IV ve V E) III ve V

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde soru anlamı zamirle sağlanmıştır?**

- A) Bilinmedik derenin coştığı yer nerede?
- B) Hangi yoldan gitmeli, hangi aşka hazırlanmalıydı?
- C) Neden geçmişte kalan aşkın gölgesinde yaşıyorsun?
- D) Gece mi ağır, hava mı karanlıktı burada?
- E) Patikada kaybolan ruh, bedenin sancısı mıydı?

7. Aşağıdakilerden hangisinde belgisiz zamir özne görevinde kullanılmıştır?

- A) Herkes, geleceğe umutsuz bakıyor artık.
- B) Toplantıda, söylediklerimizin hiçbirini dinlememişti.
- C) O gün buluşma için herkesi tek tek aramıştım.
- D) Konukların bazılarını daha önceden tanıyordum.
- E) İstanbul'a kıyafetlerinin hepsini getirmediğini söylemişti.

AMAN DİKKAT

Şahıs (kişi) zamirleri kesinlikle iyelik eki alamaz. Aşağıda zamirlerin üzerine gelen ve maviyle gösterilen ekler iyelik eki değil, tamlayan ekidir. Benim kalem, senin kız, onun evi, bizim tarla, sizin okul, onların eşyaları.

8. Aşağıdakilerden hangisinde zamir, tamlayan görevinde kullanılmıştır?

- A) Nasıl uçar bilmem kanadı kırık kuşlar
- B) Ağaçların üzerine dolu yağmış gibi
- C) Sallandı köprünün ayakları depremde
- D) Deniz, sanki onun gölgesinden irkildi.
- E) Yurdumun gençleri, sevinin artık!

9. I. Şu zor günleri bir atlatsaydım gerisi kolaydı.
II. Bir daha o çocukla görüşmeni istemiyorum.
III. Bu mahallenin hiçbir şeyini sevmiyorum artık.
IV. Şu, ne kadar da masum duruyor değil mi?
V. Kusura bakma ama bu konuda sana katılmıyorum.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde işaret zamiri vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

10. I. Herkesin dünyada varsa bir yeri,
Ben de bütün dünya benimdir derim
II. Sana gitme demeyeceğim.
Gene de sen bilirsin.
III. Desem ki vakitlerden bir nisan akşamıdır,
Rüzgarların en ferahlatıcısı senden esiyor
IV. Ne güzel şey hatırlamak seni
Ölüm ve zafer haberleri içinde
V. Çiçekler, çiçekler, su verdim bu sabah çiçeklere
O gülün yüzü gülüyor sensiz

Yukarıdaki numaralanmış dizelerden hangilerinde farklı türlerde zamirlere yer verilmiştir?

- A) I ve V   B) II ve IV   C) III ve V
D) I ve IV   E) IV ve V

11. (I) İyi bir fikir, iyi bir minimal kurgu için vazgeçilemez bir gerekliliktir. (II) Yaşadığınız kimi olaylar, anılar ve durumları düşünün veya etkileyici bir hikaye dizisi düşünmek için hayal gücünüzü kullanın. (III) Tüm hayatımız, yaşadığımız gerçeklik, birbirinden farklı ve güzel mikro öykülerle doludur. (IV) Bu nedenle çevrenizde, hayatınızda olup bitenlere daha çok dikkat edin ve keşiflerinizde bütün duyularınızı kullanın. (V) Hiç beklemediğiniz bir anda kendinizi harika bir mikro hikayenin içinde bulabilirsiniz!

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde zamir (adıl) vardır?

- A) I ve V   B) II ve IV   C) IV ve V
D) I ve IV   E) III ve V

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

EDAT (İLGEÇ), BAĞLAÇ, ÜNLEM

TEST - 67

1. Ünlemler çekim eki alırsa adlaşır.

Aşağıdakilerin hangisinde ünlem türündeki bir sözcük isim görevindedir?

- A) Adamın ahı gitmiş, vahı kalmış.
- B) Şışt, sen bir sus bakayım!
- C) Hah, şimdi oldu işte!
- D) Eyvah, en güzel yıllarımı heba etmişim!
- E) Hişt, sen buralarda ne geziyorsun!

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ya...ya.." bağlacı nesneleri bağlamıştır?

- A) Ya beni de götür ya sen de gitme.
- B) Ya bu deveyi güdeceksin ya bu diyardan gideceksin.
- C) Bu kitabı ya Ayşe ya Özlem almıştır.
- D) Kararını verip ya beni ya onu seçmelisin.
- E) Ya salonun ya mutfağın kapısı kırıldı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç türünde bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Mademki söz verdin, sözünü tutacaksın.
- B) Ne kızı veriyor ne dünürü küstürüyor.
- C) Hem çalışıyor hem üniversite okuyor.
- D) Maçı kazanacağız hatta şampiyon olacağız.
- E) Kitabı yarın vermek üzere alabilirsin.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "ise" bağlaç göreviyle kullanılmıştır?

- A) Bugün iyi ise bu senin sayendedir.
- B) Tansiyonu yüksek, ateşi ise normal.
- C) Bilgisayarı alır ise telefona parası kalmaz.
- D) O, sizi sever ise her şeyi yapabilir.
- E) Çok test çözer ise netleri artar.

B TÜRKÇEBAZ

AMAN DİKKAT

"Yalnız" veya "ancak" kelimeleri yerine "ama, fakat" getirilebiliyorsa bu sözcükler bağlaç olur.

Örnek:

İyi koştu yalnız birinci olamadı. (bağlaç)

"Yalnız" veya "ancak" kelimeleri yerine "sadece" sözcüğü getirilebiliyorsa "edat" olur.

Örnek:

Bu işi ancak sen başarabilirsin. (edat)

"Yalnız" sözcüğü eğer bir ismi niteliyorsa sıfat, bir fiili veya fiilimsiyi niteliyorsa zarf olur.

Örnek:

Oraya yalnız gittim. (Zarf)

Uzun süredir yalnız bir hayat sürüyordu. (Sıfat)

5. I. Bense gelmeyecek bir sevgiliyi yıllarca bekledim.
 II. Bunca tehlikeyi ben senin için göze aldım.
 III. Bu zor soruyu ancak Berk çözebilir.
 IV. Senden başka benim kimim var bu hayatta?
 V. Yağmurun yağması ile evimiz su altında kaldı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde bağlaç vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

6. Aşağıdakilerden hangisinde "ne ... ne (de)" bağlacı cümleleri birbirine bağlamıştır?

- A) Bu dünya ne sana ne de bana kalır.
 B) Ne seni ne de kendimi ateşe atabilirim.
 C) Sallanmaz o kalkışta ne mendil ne de bir kol.
 D) Ne Leyla ne Mecnun böyle benim gibi sevdi.
 E) Ne bir iş yapıyorsun ne ders çalışıyorsun.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem edat hem de bağlaç vardır?

- A) Şarkılarla ağladık, şarkılarla güldük
 B) Seni terk edip de gitmek var ama
 C) Bir gülüşün var ki kaş çatar gibi
 D) Hiç bağlanırmıydım çocuklar gibi
 E) Ah, bu şarkıların gözü kör olsun

8. Senin için dağları deler, yol açarım yâr
 Senin için denizleri kuruturum yâr
 Senin için gök kubbeyi yerlere çalarım yâr
 Canımı iste, canım bile sana kurban yâr

Yukarıdaki parçadaki altı çizili sözcüklerin türleri aşağıdakilerden hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Edat - zamir - isim - edat
 B) Bağlaç - zamir - isim - bağlaç
 C) Edat - zamir - sıfat - bağlaç
 D) Edat - zamir - isim - bağlaç
 E) İsim - edat - isim - edat

SAKIN HA

Ek fiilin şartı olan "-ise" ile bağlaç olan "ise"yi birbirleriyle karıştıрма.

Bağlaç olan "ise",

- Cümleye karşılaştırma anlamı katar,
- Cümleden çıkartıldığında cümle yapısı bozulmaz,
- Kişilere çekimlenemez,
- "Değil" ile olumsuz yapılamaz.

Ek-fiil olan "-ise"

- Cümleye dilek ya da şart anlamı katar.
- Kişilere çekimlenebilir.
- Olumsuz yapılabılır.

Örnek:

Ben ders çalışıyordum annem ise yemek yapıyordu. (bağlaç)

Çalışır ise kazanır. (Ek fiil)

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “olmak” sözcüğü yardımcı eylem olarak kullanılmamıştır?

- A) Her zaman senin dediğin olacak diye bir şey yok.
- B) Kazandığı yeri duyunca sevinçten şoke oldu.
- C) Çocuk kendisine alınan çeşit çeşit oyuncakları görünce çok mutlu olmuştu.
- D) Uzun zamandır beklediği işi nihayet hallolmuştu.
- E) Küçük hayvanların hâlini görünce kahroldu.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin fiili dilek kiplerinden biriyle çekimlenmemiştir?

- A) Benimle savaşma, kazanırsan kaybedersin.
- B) Yıkılasın Bağdat, sevdiğimi benden aldın.
- C) Seninle sokaklarda yürümeliyiz el ele.
- D) Allah'ım, zor günlerimde bana yardım et.
- E) Çok özledim okul bahçesindeki sohbetlerimizi.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin fiili haber kiplerinden biriyle çekimlenmemiştir?

- A) Bu senin tavırlarından bıktım artık.
- B) Öğretmen bugün kitap kontrolü yapacak.
- C) Müzik eşliğinde ders çalışmayı seviyorum.
- D) Cumartesi akşamları film izleriz biz.
- E) Sorun yaratan herkesi dışarı çıkar.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 3. çoğul şahıs eki kullanılmamıştır?

- A) Beni biraz sevselerdi ne olurdu sanki?
- B) Hastanede, gereken her şeyi yapmışlar.
- C) Yeterince oyun oynamıyor çocuklar.
- D) Şu an bizim evin önünden geçiyorlar.
- E) Bir zamanlar onlar da çocuktular.

5. (I) Birdenbire, önümde bir adamla bir kadın gördüm. (II) Kalpazankaya yolunu sordular. (III) Üstüdesiniz, dedim. (IV) Sanki yol hareket etti. (V) Bir süre yürüyemediler.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin fiilleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I'de basit çekimli bir fiildir.
- B) II'de çokluk eki almıştır.
- C) III'te basit yapıdır.
- D) IV'te birleşik yapıdır.
- E) V'te kurallı birleşik fiildir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geniş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş bir eyleme yer verilmiştir?

- A) Dışarıdan çok sert bir insan gibi görünüyorsa da yumuşacık bir kalbi vardı.
- B) Spor yapmak için ormanın aşağısındaki çimenlik alana gidermiş.
- C) Necati küçüklüğünde tüm aileyi çileden çıkaran tatlı bir yaramazdı.
- D) Maalesef acımasız, kurak mevsim hayvanların çoğunu yok edecekti.
- E) Asla görevini aksatmaz, işine de pek geç kalmazdı.

YARDIMCI FİİL Mİ ASIL FİİL Mİ?

Yardımcı fiil ile asıl fiili birbirinden ayırt etme taktiği:

Yardımcı fiiller bazen asıl fiil göreviyle kullanılabilir. Yani cümlede yardımcı fiil olarak kullanılabılır. Bunu anlamak için şu taktiği kullanacağız: Yerine, başka bir fiil getirilebiliyorsa ya da tek başına anlam verebiliyorsa o yardımcı fiil değil, asıl fiildir.

Örnek:

👉 Bu masa buraya daha iyi oldu. (uydu)

👉 Yarın orada olurum. (bulunurum)

👉 Bahçedeki meyveler iyice olmuş. (olgunlaşmış)

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birleşik zamanlı bir fiil yoktur?

- A) Çıkabilirsiniz, sınav bitmiştir.
- B) Siz önceden önlem almalıydınız.
- C) Patron, maaşı yarın yatıracakmış.
- D) Onu alma diyorsa vardır bir bildiği.
- E) Beni sevmediğini çok iyi bilirdim.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin fiili geniş zaman kipiyle çekimlenmemiştir?

- A) Türkçe ödevini bugün erken bitir.
- B) Bu tür davranışlardan hiç hoşlanmam.
- C) Bu çalışmayla sınav kazanamazsın.
- D) Doktor, üç gün sonra buradan gider.
- E) Her yıl burada bir fırtına kopar.

9. Oturmuş ak gelin taşın üstüne
Taramış zülfünü kaşın üstüne
Bir selam geldi başım üstüne
Alırım kız seni komam illere

Bu dörtlükte kaç çekimli eylem vardır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

10. Ala gözlüm, ben bu ilden gidersem

Zülfü perişanım kal, melil melil.

Kerem et, aklından çıkarma beni,

Ağla, göz yaşın sil, melil melil.

Yukarıdaki dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden fazla birleşik eylem vardır.
- B) Emir kipiyle çekimlenmiş birden fazla eyleme yer verilmiştir.
- C) Birleşik zamanlı eylemlere yer verilmiştir.
- D) Tüm dizelerde çekimli eylem vardır.
- E) Hem durum hem de kılış fiiline örnek vardır.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı birleşik bir eyleme örnek vardır?

- A) Ne zaman bu caddeden geçsem hep onu hatırlardım, içim ürperirdi.
- B) Size kütüphane açma konusunda her zaman yardımcı olabilirim.
- C) En kötü karar en iyi karasızlıktan iyidir, derdi.
- D) Çocuk kendisinden bekleneni bir türlü veremiyordu, üstelik çok da utangaçtı.
- E) Öldüğünü sandığı amcasını birden karşısında görünce şoke oldu.

DİLEK KİPLERİNİ BÖYLE KODLA,
UNUTMA:

Dilek kipleri şunlardır:

- 👉 **-meli,-malı:** gereklilik kipi
- 👉 **-sa,-se:** dilek şart kipi
- 👉 **-a,-e, -ayım,-eyim, -alım, -elim:** istek kipi
- 👉 **-sin,-in, -iniz, -sinler:** emir kipi

Bu dilek kiplerinin eklerini şu şekilde kodlayalım:

"MELİ"- "SA" y- "A" "EMİR" yok. Dilek kiplerinin baş

harflerini "GİŞE" olarak da kodlayabiliriz.

(Gereklilik, İstek, Şart, Emir)

HABER KİPLERİNİ BÖYLE
KODLA, UNUTMA

Zaman eklerinin hepsine birden "haber kipi" denir. Haber kipleri şunlardır:

1. Geniş zaman kipi: -ar, er, -r

2. Gelecek zaman kipi: -acak, -ecek

3. Öğrenilen geçmiş zaman kipi: -mış,-miş, -muş,-müştü

4. Görülen geçmiş zaman kipi: -dı,-di,-du,-dü,-tı,-ti,-tu,-tü

5. Şimdiki zaman kipi: -yor

Haber kiplerini unutmamak için böyle kodla:

ER-ECEK-MİŞ Dİ-YOR

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

FiİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

TEST - 79

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük zarf-fiil eki almamıştır?

- A) Okulu bitirdiğinde kızı babasından iste.
- B) Temizliğe başladığında beni arar mısın?
- C) Yediğinde gıda boyası da var.
- D) Hediyesini gördüğünde çok şaşırdı.
- E) Sana her baktığımda onu hatırlıyorum.

MUhteşem Bir Taktik

"-ış / -iş / -uş / -üş" ekleri cümleye "karşılıklı" ya da "birlikte" yapma anlamı katarsa fiilden fiil yapım eki (işteşlik eki), fiillerin geçici ismini yaparsa isim-fiil ekidir.

Örnek:

👉 Kuşlar uçtu. ➡ Fiilden fiil yapım eki (işteşlik eki)

👉 Uçuş uzun sürdü. ➡ İsim fiil

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "oldukça" sözcüğü zarf-fiildir?

- A) Oldukça büyük bir sahada maç yaptık.
- B) Funda Hanım, oldukça geniş bir ev almış.
- C) Sen hasta oldukça işinden geri kalıyorsun.
- D) Eskiden oldukça rahat bir işim vardı.
- E) Oldukça ferah bir yerden almışsın arsayı.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük kalıplaşarak fiilimsi özelliğini kaybetmiştir?

- A) Onunla tanışmayı çok istemiştim.
- B) Seninle tartışmak istemiyorum.
- C) Kibrit de çakmak da bende yoktu.
- D) Yaralanan yolcuları ambulansa alın.
- E) Bu sorunu konuşarak çözelim.

4. Ben, güya senin muavininmişim. Sen işine geldiği gibi

konuşan birisin. Bu anlamsız, kadınca övünmelerini

II

III

okuyunca sinirlenmekten kendimi alamadım.

IV

V

Yukarıdaki parçada altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili eylemsi diğerlerinden farklı türdedir?

- A) O tarihe kadar yaptıklarından daha da iyi bir senaryo yazmak istiyordu.
- B) Asıl bu üçüncü filmleri ile kendilerini dünyaya artık inkar edilemeyecek bir şekilde tanıttılar.
- C) Bekleme odasının önünden geçen kapıdan içeri kaçmak bir göz attım.
- D) Dünyadan elini eteğini çekmiş bir kimse için Anadolulu'nun bu ücra köşesinden daha uygun neresi bulunabilir?
- E) O, beni her yerde her dakika izliyor, tek kurtuluş deliğim olan odama kadar sokuluyor.

ŞAHANE BİR TAKTİK

"-diğında / -diğinde" zaman bildirirse zarf-fiil ekidir."

Örnek:

Adana'ya geldiğinde (geldiğin zaman) bana haber ver. (Zarf - fiil eki)

Babamın söylediğinde (söylediği zaman) ne var ki? (Sıfat-fiil eki + bulunma hal eki)

6. Sonradan benim ne o, ne de şu olmadığım, benim bir hiçten ibaret olduğum anlaşılınca irkinti ile buruşan alınlar yerine hayretle açılan gözler ve sinsî bir istihza ile bükülen dudaklar görmeye başladım.

Yukarıdaki parçada kaç fiilimsi vardır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

7. Geldim, görmelere bekle diyerek

I II

Attım valize birkaç kırğınlık

III

Bir iki vefasızlık.

Birkaç acı söz,

Benim hatırladıklarım

IV

Birkaç iyi söz,

Senin unuttukların

V

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi "fiilimsi" değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bana bakarken her birinin gözlerinde parlayıp sönen, sönüp parlayan bir acayip ışık damlası belirliyordu. Şüphesiz kökleri benim erişemeyeceğim dercede uzaklardaydı.

Yukarıdaki parçada kaç fiilimsi vardır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

ÇOK KRİTİK BİR TAKTİK

"oldukça" sözcüğü cümleye "çok, epey" anlamı katarsa zarf-fiil değil, zarftır. "Olmaya devam ettikçe" anlamı katarsa da zarf-fiil olur.

👉 Oldukça iyi bir insandı. (zarf)

👉 Paran oldukça verirsin. (zarf-fiil)

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

FiİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

TEST - 80

1. Neydi benim arkadan gelen günler içinde hissettiğim? Hayal kırıklığı mı? Hayatın kırılganlığı mı? Kurtulmak istediğim hâlde bir türlü kurtulamadığım bir aşkın acizliği mi? Bir daha ömür boyu karşılaşamayacağımı bildiğim çok güzel bir şeyi yitiriyor olma telaşı mı? Onun bir daha karşılaşamayacağı kadar büyük bir aşkın sahibi olan benim yitme ve ölme dur bile demeyişine duyduğum hayret mi?

Yukarıdaki paragrafta kaç fiilimsi vardır?

- A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

%100 GEÇERLİ BİR TAKTİK

"Bazı fiilimsiler zaman içinde kalıplaşarak fiilimsi özelliğini kaybeder. Bir fiilimsinin cümle içinde kalıplaşmış kalıplaşmadığını anlamamanın en pratik yolu onu **"-me / -ma"** ile olumsuz yapmak. Olumsuz yapabiliyorsanız o, fiilimsidir, yapamıyorsanız fiilimsi özelliğini kaybetmiştir yani kalıplaşmıştır.

Örnek:

- 👉 Dolma ve sarma en sevdiğim yemektir. ("Dolmama", "sarmama" diyemediğim için kalıplaşmış)
- 👉 Gülmeyi severim. ("Gülmemeyi" diyebildiğim için fiilimsidir.)

2. Kaldı işte,
Çayımız bardakta,
Çocukluğumuz sokaklarda,
Mutluluğumuz kursağımızda,
Sevdiklerimiz uzakta,
Gülüşlerimiz fotoğraflarda...

Bu şiirde kaç "fiilimsi" vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Çok şey vardı anlatılacak,
Birini anlatsam diğeri yarım kalacaktı.
O yüzden sustum.
Sen duydun mu sustuklarımı?

Yukarıdaki dizlerde kaç ortaç vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

4. Annem gibiyim artık,
Az sevme bilmiyorum ben,
Çok sevdiğimdendir bu kadar incinmem.

Bu şiirde bulunmayan fiilimsi çeşidi aşağıdaki dizelerin hangisinde vardır?

- A) Kalbinizi dolduran duygular
Kalbinizde kaldı.
- B) Siz geniş zamanlar umuyordunuz
Çirkindi dar vakitlerde bir sevgiyi söylemek
- C) Yılların telaşı bu kadar çabuk
Gececeği aklınıza gelmezdi.
- D) O bütün özlemlerin koyulaştığı yerde
Bil ki seni bekliyorum
- E) Damla damla dökülürken kelimelerim
Masum beyaz bir kağıtta seviyorum.

B TÜRKÇEBAZ

YOK BÖYLE TAKTİK

Cümlede **yüklem dışındaki** bir kelimeyi **-ma / -me** ile olumsuz yapabilirseniz o kelime fiilimsidir. (-sa / se şart kip ekini almış fiil hariç)

Örnek: Kitap okuyan insanları severim.

severim: yüklem

okuyan: oku**ma**yan : fiilimsidir. Diğer sözcükleri de zaten **-ma, -me** ile olumsuz yapamıyoruz, o yüzden sadece bir tane fiilimsi vardır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "zarf-fiil" kullanılmıştır?

- A) Ben bu konuşmadan bir şey anlamadım.
B) Son gelişmeden haberin var mı?
C) Bana sormadan onu almışsın.
D) Bence o görüşmeden bir sonuç çıkmaz.
E) Ben de o dondurmadan almak istiyorum.

KULAĞA KÜPE

Sıfat-fiil eklerini "**an-ası-mez-ar-dik-ecek-miş**" şeklinde kodlayabilirsiniz. Bu eklerle zaman eklerini birbirine karıştırmayın. Bu ekler, sıfat tamlaması kurarsa ya da kendisinden sonra isim çekim eklerini alırsa orada sıfat-fiil eki olur. Çekimli bir fiil olarak yüklem olmuşsa zaman ekidir.

Örnek: Onun geldiğini görmedik.

"gel-**dik**-i-n-i" sözcüğündeki "-dik" sıfat fiildir çünkü kendisinden sonra isim çekim eki almıştır. "gör-me-**di-k**" sözcüğündeki "-di-k" ise görülen geçmiş zaman eki (di) ve şahıs ekidir (k).

6. Bir aydır ısrarla okuduğum, daha doğrusu okumaya
I II
çalıştığım ama bir türlü ilerleyemediğim kitaptır "Nar
III IV
Ağacı". İki kitap bitirdim ama bu kitap bir türlü bitmedi.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. Öyle ağırım ki kendime
Sen benden gittin gideli
II. Öyle bıkmışım ki kendimden
Kurudum düştüm dalımdan
III. Hasretinle yandı gönlüm
Yandı yandı söndü gönlüm
IV. Mevla'm ayrılık vermesin
Gökte uçan kuşa Leyla'm
V. Zülûf dökülmüş yüze
Kaşlar yakışmış göze

Yukarıdaki dizelerin hangilerinde fiilimsi vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve IV

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) Soğumuş bir yüreği hiçbir özür ısıtamaz.
B) Bazen nefes alabilmek için soluksuz kalmak gerek.
C) Affetmeden özgürlük olmuyor maalesef.
D) İnsanlar birbirlerini sık sık görünce tanıdıklarını sanıyorlar.
E) Bazı şeyler ömür boyunca unutulamıyor.

ZARF-FİİL KODLAMASI

Zarf-fiiller, fiillere getirilen "-ip, (-ıp, -up, -üp), -erek (-arak), -meden (-madan), -meksizin (-maksızın), -dikçe (-dikça, -tıkça), -ince (-ınca), -eli (-alı), -ken, -a (...-a ...-a), ...-r ...-mez (...-r ...-maz), -esiye (-asıya), -casına (-cesine)" ekleriyle oluşturulan sözcüklerdir. Zarf-fiillere "**bağ fiil**" ya da "**ulaç**" da denir. Çekim ekleri almazlar. Cümlede zarf olarak kullanılırlar.

Kodlaması : "**Kenyalı asiye ince ipi arakla-madan gittiğinde oldukça** gençti"

EK FİİL BU KADAR BASİT

Şu iki cümleyi öğrenirseniz ek fiil konusunu tüm-
den anlamış olursunuz.

1. Bir cümlede yüklem isimse orada mutlaka bir ek fiil vardır.

Örnek:

Hepimiz insanız. Bu cümlelerin yüklemi "in-
sanız"dır ve aynı zamanda da bu sözcük isim-
dir, o halde "insanız" yüklemindeki "iz" ek fiildir.

2. Birleşik zamanlı fiillerde mutlaka ek fiil vardır.

Örnek:

Ben seni seviyordum. "seviyor-dum" fiilin-
de iki kip eki vardır. O halde bu, birleşik zaman-
lı bir fiildir. Birleşik zamanlı fiillerde de mutlaka
ek fiil vardır. Düşen "-i" ek fiilini ortaya çıkara-
lım: "Seviyor i dim"

1. Avareyim, asûdeyim, yorgunum

I II III

Bilmiyorum neden sana vurgunum.

IV V

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde ek fiil yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Şairim şair olmasına,
II. Canım kurban şiirin gerçeğine hasına,
III. İçerisine insan kokusu sinmiş mısralara vurgu-
num.
IV. Bıçak gibi kemiğe dayansın, yeter.
V. Eğri büğrü, kör topal kabulüm.

**Bu şiirde numaralanmış dizelerin hangisinin yük-
lemi ek fiil ile çekimlenmemiştir?**

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Ek-fiilin 2 görevi vardır:

1. İsimleri yüklem yapmak
2. Birleşik zamanlı fiiller yapmak

Aşağıdakilerin hangisinde ek fiilin iki görevinin de örneği vardır.

- A) Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanıyla
Ne güzel komşumuzdun sen Fahriye abla!
- B) Açık saçık şarkılar söyledin en fazla,
Ne çapkın komşumuzdun sen Fahriye abla!
- C) Gönül verdin derlerdi o delikanlıya,
En sonunda varmışsın bir Erzincanlıya.
- D) Bilmem şimdi hâlâ bu ilk kocanda mısın,
Hâlâ dağları karlı Erzincan'da mısın?
- E) Hatırada kalan şeyler değişmez zamanla,
Ne vefalı komşumuzdun sen Fahriye abla.

4. "Ek eylemin görevlerinden biri de basit zamanlı ey-
lemlere gelerek onları birleşik zamanlı eylemler ha-
line getirmektir."

Örnek:

gelecek (basit zamanlı)

gelecek idi > gelecekti (birleşik zamanlı)

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek eylemin bu görevine örnek yoktur?

- A) Bundan sonra yoluma devam edeceksem çok
daha dikkatli olmalıydım.
- B) Yerliler sular çekildiğinde sahil kenarında her sa-
bah istiridye aradı.
- C) Amcanız sanırım akşam olmadan çoktan yola
çıkıştır.
- D) Otomobil teknolojisi her geçen yıl hızla geliyordu.
- E) Etrafına biraz daha dikkatli bakarsan herkesin
nasıl da koşuşturduğunu fark edeceksin.

5. Şimdi şiir bence senin yüzündür.
Şimdi benim tahtım senin dizindir.
Sevgilim, saadet ikimizindir,
Göklerden gelen bir yadigâr gibi.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ek fiilin yukarıdaki göreviyle özdeş bir ek fiil vardır?

- A) Ölmek değildir ömrümüzün en feci işi,
Müşkül budur ki ölmeden evvel ölür kişi.
- B) Akşamlar roman gibi biterdi,
Jezabel kan içinde yatardı.
- C) Gamzelerini anlatamam kırık dökük mısralarımda,
Dertle bütünledim ben kendimi söylemiştim.
- D) Tuttum sonra çiçeklerin suyunu değiştirdim;
Bir bulut başını almış gidiyordu, görüyordum.
- E) Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar,
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar.

7. I. Sözün şiirlerin mükemmelidir,
Senden başkasını seven delidir.
- II. Bende hiç tükenmez bir hayat vardı,
Kalbim hiç durmadan hızla çarpardı.
- III. Her düştüğünde elinden tuttum,
Her ayağa kalktığına bırakacağını bile bile.
- IV. Gözlerin, gözlerime dokunsa gördüğüm anlam-
lanırdı;
Sözlerin, sözlerimi okşasa dediğim nakışlanırdı.
- V. Dudağımda yarım kalan
Söylenmemiş son sözümdün.

Yukarıda numaranmış dizelerin hangisinde ek fiilin iki görevinin de örneği vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Aşkına sadık olan kişi benim.
II. Aslında elindekilerin hepsi benim.
III. Çocuklarına sahip çıkan benim.
IV. O parayı sana veren elbette benim.
V. Oğlum, benim senin gerçek baban.

Yukarıda numaralanmış cümlelerden hangisinde geçen "-im" eki ek fiil göreviyle kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Ben bilge değilim. Bir şey sunulmuştu bana, bir he-
diye, bir meyve. Ama ben o meyveden tadamadım,
o meyveyi sen tattır bana. Erik gibi kaldı avcumda
dünya. Şimdi ben uykusuzum, yalınayağım, kendim-
le meşgulüm. Kapımın önünde boş peynir tenekeleri,
yağmur suyu biriktiriyorum. Kendi kendime, sanatçı
tecrübe edinmeyen insandır, diyorum. Bu dünya-
da hiçbir tecrübesi olmayan insandır ama şimdi sen
karala bunun üstünü, yırt sen bunu, olmadı çünkü,
olmadı işte nafiye.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden kaçında ek eylem vardır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

SÖZCÜK TÜRLERİ (KARMA)

TEST - 88

1. İsmarlama aşklara tahammülüm yok artık,
Ya beni adam gibi sev ya da çek git yolumdan.
- Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?**
- A) Zarf   B) Edat grubu   C) Bağlaç
D) Belirtisiz isim tamlaması   E) Zamir

2. Götür beni
Deli oğlan
Sevdiğime, yol versin;
Bu dağlar, bu taşlar,
Rüzgarlı ovalar,
Dağılan yağmurlar...
Al yazmam serde,
Gönlüm başka elde,
Sevmek dostluktur dilde.

Bu şiirde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişi zamiri   B) Niteleme sıfatı
C) Soyut isim   D) İşaret zamiri
E) Birden fazla çekimli fiil

3. Bir zamanlar sevginle ateşlenen başımı
Dizlerinin yerine dayasaydım taşlara.
- Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) "bir" sözcüğü belgisiz sıfat olarak kullanılmıştır.
B) Edata örnek vardır.
C) "dizlerinin yerine" söz grubu belirtili isim tamlamasıdır.
D) "ateşlenen başımı" sıfat tamlamasıdır.
E) "taşlara" sözcüğü somut topluluk isimidir.

4. I. Birincisi o incecik, o dal gibi kız,
II. Şimdi galiba bir tüccar karısı.
III. Ne kadar şişmanlamıştır kim bilir.
IV. Ama yine de görmeyi çok isterim,
V. Kolay mı? İlk göz ağrısı.

Numaralanmış dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. dizede bir isim hem belirtme hem niteleme sıfatı almıştır.
B) II. dizede zarfa yer verilmiştir.
C) III. dizede soru zarfına da soru zamirine de örnek vardır.
D) IV. dizede birden çok bağlaç vardır.
E) V. dizede isim tamlamasının tamlayanı bir sıfatla nitelenmiştir.

5. Çok ahlar aldı diyorlar
İnkâr et yeter bana
Gözlerindeki cevaba
Korkuyorum bakmaya

Bu dördlükte aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Çekim eki almış ünlem   B) Birleşik fiil
C) Kişi zamiri   D) Sıfat
E) İlgeç

6. Fikrimin ince gülü,
Kalbimin şen bülbulü,
O gün ki gördüm seni,
Yaktın, ah yaktın beni!

Bu dördlükte aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) İsim tamlaması   B) Farklı türlerde sıfat
C) Bağlaç   D) Ünlem
E) İlgeç

7. I. Çok özledim, gelsin artık.
II. Senin git gellerinden bıktım artık.
III. Gel, gör beni aşk neyledi.
IV. Oraya sen de bizimle gelmelisin.
V. "Gel" sözcüğü geçişsiz durum filidir.

"Gel" fiili numaralanmış cümlelerin hangilerinde isim göreviyle kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve V C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

8. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından aynıdır?

- A) Onun öğrenci olduğunu bilmiyordum.
Öğrenci servisine siviller alınmamalıdır.
B) Bu işi yalnız Murat yapabilir bence.
Yalnız insanlar daha mutlu, diyor şair.
C) Neden bu kadar fazla çalışıyorsun?
Fazla tevazunun sonu işte budur.
D) Güzel günler göreceğiz çocuklar.
Ne kadar da güzel gülümsüyor öyle.
E) Onunla çok güzel anlarımız oldu.
Bu ilçede neden çok okul yok?

9. I. Bir, sıfırdan büyüktür, dedi.
II. Bil ki bir seni sevdim ben.
III. Uzun boylu biri seni sordu az önce.
IV. Bir gün anlarsın seni sevdiğimi.
V. Garson, buraya bir bakar mısınız?

Yukarıda verilen cümlelerde "bir" sözcüğü kaç farklı görevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. I. Ben şu hayatta çok insan tanıdım.
II. Sen çok güzel bir kızsın aslında.
III. Bu duruma gerçekten çok üzüldüm.
IV. "Çok" sözcüğünün türü nedir?
V. Bu soruyu çoğunuz yapamazsınız.

Yukarıda verilen cümlelerde "çok / çoğu" sözcüğü kaç farklı görevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Çok sevdiğiniz ama geri döndüremediğiniz kişilerin
I II
en kötü yanı onları her hatırladığınızda sizi
III IV
tekrar tekrar terk etmeleridir.
V

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi belirteç değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı
I
Önce hafiften bir rüzgar esiyor.
II III
Yavaş yavaş sallanıyor
IV
Yapraklar ağaçlarda
V

Bu şiirde numaralanmış sözlerden hangisi zarf (belirteç) değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. (I) Mardin'de soluk alırken, kentin tarihi dokusu beni içine almış, o dönemin atmosferinden bir sürelğine de olsa çekip çıkarmıştı. (II) Dönünce İstanbul'a, oralarda gördüklerim, dinlediklerim, yaşayıp tanık olduklarım bir sünger gibi çekip almıştı beni içine. (III) Bilincim kapanmıştı bir sürelğine. (IV) Coetzee'nin "Düşman"ını bitirdiğimde ürpermiştim. (V) Romanının anlattıklarıyla tanıklıklarım arasında koşutluklar kurmama neden olmuştu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf (belirteç) yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SÖZCÜKTE YAPI (Çekim Ekleri)

TEST - 89

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-den,-dan, ten,-tan" eki alan sözcük niteleme sıfatı olarak kullanılmıştır?

- A) Seninle yaşadıklarım sıradan günler değildi.
- B) Oysa sen seni çoktan unutmuştun.
- C) Senden başkasına dönüp bakmış değilim.
- D) Bunlardan hangisini en çok seviyorsun?
- E) Sıkıntıdan her tarafında yaralar çıktı.

2. Affetmekten söz açıldı geçen gün. Herkes neyi, nasıl affettiğini anlattı. Oysa sözünü ettikleri şey "unutmak"tı. Bu zarif yanlışlığı bozmak istemedim. Sustum.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Görülen geçmiş zaman eki
- B) İyelik eki
- C) Belirtme durum eki
- D) Ek eylem
- E) Bulunma durum eki

3. Yolun ucunun nereye varacağını düşünmek, beyhude bir çabadan ibarettir. Sen, sadece atacağın ilk adımı düşünmekle yükümlüsün. Gerisi zaten kendiliğinden gelir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayan eki
- B) Gelecek zaman eki
- C) Ek fiil
- D) Ayrılma durum eki
- E) Geniş zaman eki

4. Bulunma durumunun asıl görevi, yer bildirmektir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bulunma durum eki yer bildirme işleviyle kullanılmamıştır?

- A) Birkaç gün dağda kalacaklarını söylediler.
- B) Komşumuz Ali Bey bir kayanın altında ezilmiş.
- C) Lale Devri'nde bir süre savaş olmamıştır.
- D) İnatları yüzünden denizde boğulmuşlar.
- E) Onu ilk kez okul bahçesinde görmüştüm.

5. Son mektubunda "Kendine iyi bak, sakın benden evvel ölme!" diyorsun. Ben, hayatım boyunca insanlık tarihine geçmiş bütün muazzam sevdaların kitaplarını okudum. Fakat hiçbir, bir insanın bir insana karşı duyabileceği sevgiyi bu kadar sade fakat müthiş bir azametle ifade edememiştir.

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi bir varlığın neye ait olduğunu belirten bir ek almamıştır?

- A) mektubunda
- B) kendine
- C) boyunca
- D) tarihine
- E) insanın

B TÜRKÇEBAZ

ALTIN BİLGİ

Belirtme hâl eki, her zaman iyelik ekinden sonra gelir.

Örnek: (onun) kitabını, (onun) yüreğini.

6. Gelişin önceden belli olmalı.

I II

Yola çıkarken haber sal sularla;

III IV

Ne yap yap, üç gün önceden bildir.

V

Ağaçlarla, göklerle, kuşlarla...

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) I. sözcük, ayrılma durum eki almıştır.
B) II. sözcük gereklilik kipi almıştır.
C) III. sözcükte ek eylem vardır.
D) IV. sözcük grubu emir kipiyle çekimlenmiştir.
E) V. sözcük -dir bildirme ekini almıştır.

AMAN HA!

Şahıs zamirleri iyelik eki alamaz.

7. Acıyan bir yerlerim olup olmadığını anlamak ister

I

gibi yokluyorum içimi. Hiçbir sızı yok. Geçmişin

II

III

ağırlığı yok üstümde. Yolunca yordamınca

IV

unutmuşum unutulması gerekenleri."

V

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü isimdir?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

8. "-in" tamlayan ekinden sonra gelen "-ki", ilgi adlıdır; "-den" ise çıkma durum ekidir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük ilgi adından sonra çıkma durum eki almıştır?

- A) Sizin bahçedekinden istiyorum ben de.
B) Bu, onun kardeşininkinden daha iyi değil.
C) Benim belgemde fotoğraf varken seninkinde neden yok?
D) Senin yazın onunkine daha çok benziyor.
E) Dün sabahkinden mi söz ediyorsun?

9. "mı, mi, mu, mü" soru eki aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Benim öğrencilerim akıllı mı akıllı." cümlesindeki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Fizikten yarın mı yazılı olacağız?
B) Bu sınavı da geçtim mi tamamdır.
C) Burayı hemen terk eder misin?
D) Çalıştın mı yapamayacağın şey yoktur.
E) Güzel mi güzel dostlarım var benim.

YOK BÖYLE TAKTİK

"s" kaynaştırma harfinden sonra gelen "-ı,-i,-u,-ü" eki kesinlikle 3. tekil kişi iyelik ekidir.

Örnek: annesi, çantası, arabası, sorusu

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SÖZCÜKTE YAPI (Karma)

TEST - 93

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden daha fazla yapım eki almıştır?

- A) Yarınki iş için bizi Orhan Bey görevlendirdi.
- B) Topraktan fışkıran filizler hepimizi umutlandırma-ya yetmişti.
- C) Kentsel dönüşüm kapsamında bulunan binalar boşaltılıyor.
- D) Öğrencimiz iki ay gibi kısa bir sürede önemli bir gelişim gösterdi.
- E) Arabanın sileceğindeki yaprak dikkatimi dağıttı.

ALTIN BİLGİ

Fiilimsi ekleri yapım ekidir.

Örnek:

Gör**mek**, sev**en**, duy**unca**

2. Günlerden pazartesi. Yine vapurun alt kamarasında-yım. Yine hava karlı, yine İstanbul çirkin. Hele yağ-murlu günlerinde... Yalnızlık dünyaya hâkim. Sev-mek... Bir insanı sevmekle başlar her şey. Burada her şey, bir insanı sevmekle bitiyor.

Yukarıdaki parçada aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilemez?

- A) Basit sözcüklere
- B) Türemiş sözcüklere
- C) Fiilden fiil yapan eklerle
- D) Gövdeden türemiş sözcüklere
- E) İsimden isim yapan eklerle

3. Zamirler de kimi zaman yapım eki olarak türeyebilir.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bu duruma örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Sana gitme demeyeceğim ama gitme, Lavinia!
- B) Herkes heyecanla gösterime girecek filmi bekl-i-yordu.
- C) Yeni kimliği alabilmek için randevu almamız şart-mış.
- D) Öğrencilerden birkaçı sizi sorup gitti.
- E) Onlara günde dört öğün yemek vermelisiniz.

4.. Türkçede sözcükler; önce yapım, sonra çekim eki alır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu duruma is-tisna olabilecek bir örnek vardır?

- A) Televizyonun altındaki yazıları dikkatle okuyordu.
- B) Hayvanların insan psikolojisine iyi geldiği bir ger-çektir.
- C) Kızlarından birinin adı Eylül, diğerinin adı ise As-ya'ydı.
- D) Sanat dünyasının bugünkü sergiye büyük ilgi göstermesi bekleniyor.
- E) Her gencin Türk klasiklerini okumasını tavsiye ediyorum.

5. Hem isim hem de fiil kökü olarak kullanılabilen kök-lere "ortak (kökteş) kök" denir.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde böyle bir kö-ke yer verilmemiştir?

- A) Terli gömleğini kurusuyla değiştirip çalışmaya devam etti.
- B) Çorbanın tadı gerçekten de harikuladeydi.
- C) Atalarımız damlaya damlaya göl olur, der.
- D) Bulabildiğiniz bütün dal parçalarını toplayın.
- E) İlçemizde her yıl güreş etkinlikleri düzenlenir.

6. I. Türkçede yapım ekleri çekim ekinden önce gelir.
Örnek: gözlükçüyüm
- II. Nadiren de olsa çekim ekleri yapım ekinden önce gelebilir.
Örnek: annemsiz
- Aşağıdaki cümlelerden hangisinde II. cümleye örnek bir kullanım yoktur?
- A) Koşarken düşüp ayağını incitmiş.
B) Bu eylemi farkındalık oluşturmak amacıyla yaptım.
C) Plastikten yapılan çaydanlıkları kullanmayın.
D) Yarın amcamgil bize gelecekmiş.
E) Ben, onlarsız hiçbir yere gitmiyorum.

YOK BÖYLE TAKTİK

- "-mak" mastar ekini bir ekten önce ve sonra getirebiliyorsanız o ek **fiilden fiil yapım** ekidir.

Örnek:

"Okut" sözcüğünü inceleyelim: Kelimenin kökü "oku-" fiilidir. "-t" ekinden önce de sonra da "-mak" mastar ekini getirebildiğimiz için (okumak, okutmak) "-t" eki fiilden fiil yapım ekidir.

7. Türkçede yapım ekleri çekim ekinden önce gelir.
Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uymayan bir kullanım vardır?
- A) Bana gel, deseydin gelmez miydin hiç?
B) Okulların açılmasına ne kaldı ki?
C) Üniversiteyi bu yıl kesinlikle kazanmalıyım.
D) Çünkü maçta Bulut sakatlanmış.
E) Matematik, gündelik yaşamda kullanılıyor.

8. Eğer bir şeftali kurtlara kanar; onların etlerine
I
işlemesine, çekirdeklerini kemirmesine duyarsızla-
şırsa o şeftali fazla yaşayamaz ve nihayetinde ölür.
II III
Eğer çekirdeğindeki gizli güçle yaşama bağlanırsa
IV
ve gelişme ortamına sahipse her şeftali gelişir.
V

Bu parçada numaralanmış sözcükler yapısı yönüyle ikiye ayrılmış gruplandırılırsa hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Şunu öğrendim ki balıkların çoğu yaşlanınca
I
ömürlerini boşuna geçirdiklerini söyleyip yakınır.
II III
Sürekli sızlanıp herkesten şikâyet ederler. Ben
IV
bilmek istiyorum; hayat gerçekten bir avuç yerde durmadan dönüp durmak, sonra da yaşlanıp ölüp gitmek mi yoksa bu dünyada başka türlü yaşamak
V

da mümkün mü?

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi basit yapıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

SÖZCÜĞÜN YAPISI SORULSA NEYE BAKILIR?

Bir sözcüğün yapısı sorulursa basit mi türemiş mi birleşik mi olduğuna bakılır.

- ❏ Hiç yapım eki almamış sözcüğe basit sözcük denir. (gelmişler)
- ❏ Yapım eki almış sözcüğe türemiş sözcük denir. (Ölümsüzümüş)
- ❏ İki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşan yeni sözcüğe birleşik sözcük denir. (Çanakakale)

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

SÖZCÜKTE YAPI (Karma)

TEST - 95

1. Nereden bileceksin, şehrin sokaklarında

I

Kaybolan ışıkların gözlerim olduğunu.

II

Her seher yüreğimde açan karanfillerin

III

IV

Her akşam ellerimde sararıp solduğunu

V

Nereden bileceksin?

Bu dördükte altı çizili sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük basit yapıdır.
B) II. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
C) III. sözcük türemiştir.
D) IV. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
E) V. sözcük birden fazla yapım eki almıştır.

2. - Gelin oldun gidiyorsun demek ha!
- Lütfen çekinmeyin, içeri girin.
- Gençler, bilin ki bu vatan sizin.
- Beni görünce çok sevindi Tekir.
- Yazın Antalya'ya tatile gidelim mi?

Yukarıdaki cümlelerde "-n / -ın / -in / -un / -ün" eki kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Bizim öğretmenimiz sınavda zor soruyor.
B) Demedi deme, bu senin kuyunu kazıyor.
C) Senin çocuk Almanya'da ne iş yapıyor?
D) Bu köyde kimler yaşıyor, biliyor musun?
E) Bu senin kız çok saf, herkese kanıyor.

4. Aysel git başımdan ben sana göre değilim,
Ölümüm birden olacak seziyorum,
Benim için kirlenme aydınlığını,
Hem kötüyüm, karanlığım, biraz çirkinim.

Bu dizlerde "-m (-ım / -im)" eki kaç farklı görevde kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük birden fazla yapım eki almıştır?

- A) Bu gördüğün balıkçıl bir kuştur.
B) Onun aslında baskın bir kişiliği vardı.
C) Biliyorsun, bilgiç insanları sevmem.
D) Hep yıkıcı olmayın, biraz yapıcı olun.
E) Çok güvendiğin oğlun yüzümü kızarttı.

6. I. Onu yerde sürü ancak öyle götürürsün.
II. Sözcükte yapı gerçekten zor bir konu.
III. Duvarı iyice kazı, sonra bununla boya.
IV. Taşı sıkça suyunu çıkaracak kadar güçlü.
V. Bu yıl sınava çok sıkı çalışman lazım.

Numaralanmış cümlelerden hangisinde altı çizili sözcükler "fiilden fiil yapım eki" almıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve IV

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüklerin aldığı "-a / -e" ekinin adı, araç içinde doğru verilmemiştir?

- A) Sen banâ ışık ver, yeter; bende filiz çok. (Yönelme durum eki)
 B) Son paramı da sana verdiğimi bilesin. (İstek kipi)
 C) Hayat çok kısa onu doya doya yaşa. (İsimden fiil yapım eki)
 D) Kanamayı önlemek için mendili burnuna tıka. (Fiilden isim yapım eki)
 E) Doğa, maalesef bilinçsizce yok ediliyor. (Fiilden isim yapım eki)

8. Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi

I

Bir baş çevirmesiyle bakar, öldürür gibi

II

Gül tenli, kor dudaklı, kömür gözlü, sürmeli...

III

IV

Şeytan diyor ki sarmalı, yüz kere öpmeli...

V

Bu dizelerde numaralanmış altı çizili sözcüklerden hangisi yapısı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük "birden fazla yapım eki" almıştır?

- A) Yeni aldığımız araç yandan darbeli çıktı.
 B) Kediler sevimlidir, onlardan korkulmaz.
 C) Oksijen tüpüne gaz dolumu sırasında patlama oldu .
 D) Biberler kurutulmak için ipe dizildi.
 E) Bir işte elde edilen yararlı sonucu başarı denir.

10. I. Hatıralar hiçbir zaman ihtiyarlamaz, derler.
 II. Gün ağardı, bugün de ne geldi ne de aradı.
 III. Hepimiz eşitiz; kimse, kimseden üstün değil.
 IV. Hepimiz, her birimiz gizli bir isimle adaşız.
 V. Tek yumurta ikizleri, aslında doğal klondur.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük basit yapılıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. I. Bil ki sözlerin kalbimi çok acıttı.
 II. Sabah kahvaltı yapmadığım için acıktım.
 III. Yapım eki alan sözcükler türemiştir.
 IV. Geride yaralı bir kalp bıraktın.
 V. Neden bu kadar gecikti acaba?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangilerinin kökü fiildir?

- A) I ve IV B) II ve IV C) I ve III
 D) III ve V E) IV ve V

12. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü isimdir?

- A) Onu hangi koşullarda okuttuğumu biliyor musun?
 B) Çok acıkmayı beklemeden bir şeyler atıştırmak gerek.
 C) Çocuk deyip geçmeyin, birçok şeyi anlar onlar.
 D) Yemciliğin çok kazançlı bir iş olduğunu söylüyorlar.
 E) Hız ve yer çekimi arttıkça zamanın yavaşladığı kanıtlandı.

13. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden daha az yapım eki almıştır?

- A) Türkiye, Ermenistan'a sınırlarını süresiz olarak kapattı.
 B) Yalnızlık Allah'a özgüdür evlen artık kızım, diyordu.
 C) Omuzları çökmüş, kambur bir dilenciye benzetiyor kendini.
 D) Yağ ölçümünden en az 4 saat önce yemek ve sıvı alımı bitmiş olmalıdır.
 E) Kazadan ucuz kurtuldun, verilmiş sadakan varmış.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

CÜMLENİN ÖGELERİ

TEST - 100

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisindeki altı çizili bölüm "özne" değildir?

- A) Bazı şairler şiirde anlam aramanın abes olacağı görüşündedirler.
- B) Her şiir, mahsulü olduğu topluma bir şeyler anlatma, bir şeyler hissettirme amacıdadır.
- C) Onları uğurlamaya komşular ve akrabalar gelir.
- D) O âfetlerden arta kalmış halkın ilk insanlardan farklı yoktur.
- E) Yazın bir spor salonuna gitmek istiyordu.

KULAĞA KÜPE

Ek fiil almış isimler ve çekimli fiiller cümlede yüklem olurlar.

Sevgileri yarınlar bıraktınız. (Yüklem çekimli fiil)
Artık ben de bir babayım. (İsim ek-fiil olarak yüklem olmuş.)

2. Siz, yangın külleri içinde kavrulmuş buğday ve arpa tanelerini toplamaya ve onları iki taş arasında öğütüp yemeğe giderken biz, yolun ferah ve sulak bir yerinde sizi bekleyecektik.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge dizilişi ile özdeşdir?

- A) Sabahleyin parlak mavi bir gökyüzünde, ısıtmayan, soğuk bir kış güneşi görüldü.
- B) Sanatçıların şiirlerini incelerken Sigmund Freud'un "şuuraltı" tezinden yararlanır.
- C) Üç yıl önce yazar, bir makalesinde, "Adem Kasesi"ne hâkim olan kötümserliğin arka plânında Âkif Paşa'nın hastalığı olduğunu yazmıştı.
- D) Hatıralar ve daima susturulmuş heyecanlar; bir sel gibi gitgide büyüyerek, kabarak, hızlanarak dışarı akıyordu.
- E) Ona birçok şey söylemeyi gündüzden tasarlamıştım.

3. Onun nasıl bir dikkatle beni dinlediğini gördükçe büsbütün ona açılıyordum.

Bu cümlelerin öge dizilişi aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Nesne - Zarf Tümleri - Zarf Tümleri - Dolaylı Tümler - Yüklem
- B) Zarf Tümleri - Zarf Tümleri - Dolaylı Tümler - Yüklem
- C) Zarf Tümleri - Yüklem
- D) Dolaylı Tümler - Yüklem
- E) Özne - Yüklem

4. Vurgulanmak istenen öge, yükleme en yakın yere getirilir.

Aşağıdakilerin hangisinde nesne vurgulanmıştır?

- A) Birdenbire her şey değişiverdi.
- B) Yolun sonlarına doğru vücudumun ürperdiğini hissettim.
- C) Şiirimi beğenmediğinizi şimdi mi söylüyorsunuz?
- D) Onun da benden hoşlandığı muhakkaktı.
- E) Görüp görebileceğiniz en güzel gözlere sahipti.

B
T
Ü
R
K
Ç
E
B
A
Z

EŞİ BENZERİ OLMAYAN TAKTİK

Yüklemin kelime grubu olduğunu ve bölünemeyeceğini anlayanın en güzel yolu, o cümleyi tersten okumaktır. (Yüklemi özne yapmaktır.)

Bu mücadelesinin amacı onu biraz sonra çeke-
ceği acıya hazırlamaktır.

Y

Bu cümlelerin yüklemine bir kelime grubu (isim-fiil grubu) olduğunu ve bölünemeyeceğini cümleyi tersten okuyarak daha net görebiliriz:

"Onu birazdan çekeceği acıya hazırlamak,
ö

bu mücadelesinin amacıydı.
y

5. Aşağıdakilerden hangisi iki ögeli bir cümledir?

- A) Onu çok seviyordum.
- B) O, hâlâ yüzüme bakıyordu.
- C) Üşümek için bana daha çok sokuldu.
- D) Pansiyona koşarak döndüm
- E) Çaresizlikten gözlerimin yaşardığını fark ettim.

6. Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum
Her lahza alev gibi hasretti duyduğum.

(Lahza: an)

Bu dizeler, bir cümle olarak düşünüldüğünde cümlelerin öznesi ve yüklemi sırasıyla aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Çocukluğum / balkan şehirlerinde geçerken
- B) Her lahza / duyduğum
- C) Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum/ alev gibi hasretti.
- D) Çocukluğum/ hasretti
- E) Her lahza duyduğum/ alev gibi hasretti

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin öge dizilişi
"nesne - zarf tümleci - yüklem" şeklindedir?

- A) Sınavlara girmediğini neden söylemedin?
- B) Bazen hayret eder gibi ağzını açıyordu.
- C) Fabrikaya öğleden önce gidiyordum.
- D) Bana biraz kendinizden bahseder misiniz?
- E) Söyleyecek bir şey bulamayınca bir süre düşündüm.

8. Aşağıdakilerin hangisinde birden çok zarf tümleci kullanılmıştır?

- A) Omzumdan aşağı sarkan eli hafif hafif sallanıyordu.
- B) Birbirimize söylenecek şeyleri ilk akşam bitirmiştik.
- C) O sıralarda Maria'nın da birtakım tezatlı hisler içinde olduğunu anlıyordum.
- D) Sözlerim, şikâyet eden bir eda alınca şefkatle gülümsedi.
- E) Her söz, ağzımdan çıkacak her ses saadetimi bozacak diye korkuyordum.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yüklem bir söz öbeğinden" oluşmaktadır?

- A) Yılbaşının da hiçbir özelliği kalmadı.
- B) Bu gece beraber bir yere gidelim.
- C) İşim, gece yarısından evvel biter.
- D) Biz seninle hiç dans etmedik.
- E) Akşam yemeğini onunla yedik.

PÜF NOKTASI

Cümlelerin ögesini bulurken kelimelerin anlam olarak önündeki fiilimsiyi mi yoksa yüklemi mi tamamladığını çok iyi tespit edin. Aksi durumda ögelere yanlış ayırırsınız.

Uygulama yapalım :

"Güneş etkisini kaybettikçe evlerin ışıkları bir bir sönüyordu." cümlesinde "güneş" sözcüğüne odaklanalım. Bu cümlede "güneş" sözcüğü özne değildir çünkü "güneş" sözcüğü anlam olarak "sönüyordu" yüklemine değil, "kaybettikçe" fiilimsisine bağlıdır. Cümlede hangi anlam kastediliyor? "Güneş etkisini kaybettikçe" mi yoksa "güneş sönüyordu" mu? Elbette "güneş etkisini kaybettikçe." O halde "güneş etkisini kaybettikçe" zarf tümlecidir.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

CÜMLE ÇEŞİTLERİ

TEST - 104

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi birleşik, devrik bir isim cümlesidir?

- A) Toprağın gizemini çivilemişsin tuvalin bağrına.
- B) Geceler kadar gizli anlamlara öpüşler gibi sinmişsin.
- C) Hâlâ o düş ülkelerinde bal acısı imişsin.
- D) Gecenin koynunda usulca okşuyorsun yalnızlığın aşkını.
- E) Yaşamın en büyük ustasıdır sessizliğini alıp içinde saklayan.

2. Aşağıdaki dizelerden hangisi yüklemnin türü bakımından farklıdır?

- A) Ben sana uyandım yine,
Sen başkalarıyla uyurken.
- B) Gel yanıma, o kadar yaktın ki canımı,
Isınırsın, üşümezsin bir daha.
- C) Sana gitme, demeyeceğim.
Üşüyorsun ceketimi al.
- D) Bilmezler yalnız yaşamayanlar,
Nasıl korku verir sessizlik.
- E) Çünkü ayrılık da sevdaya dahil,
Çünkü ayrılanlar hâlâ sevgili.

3. Aşağıdaki dizelerden hangisi yüklemnin türü bakımından farklıdır?

- A) Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat.
- B) Bir büyük boşlukta bozuldu büyü.
- C) Yokluğun, cehennemden öbür adıdır.
- D) Hasretinden prangalar eskittim.
- E) Keşke yalnız bunun için sevseydim seni.

4. Aşağıdaki dizelerden hangisi yüklemnin türü bakımından farklıdır?

- A) Ben sende bütün aşklarımı temize çektim.
- B) Ölüm, hangi denizleri gezmiştir?
- C) En uzak mesafe, iki kafa arasındaki mesafedir.
- D) Uzanıp kendi yanaklarımdan öpüyorum.
- E) Kıskanır, rengini baharda yeşiller.

5. Aşağıdaki dizelerden hangisi yüklemnin yerine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Sevda büyüğü gibisin sen Firuze.
- B) Alıştığımız bir şeydi yaşamak.
- C) Gözlerinin içine bakmak beni utandırıyor.
- D) Bir ömürden nasıl döne döne geçer turnalar?
- E) Bir akşamüstü yorulabiliyor insan.

B
T
Ü
R
K
Ç
E
B
A
Z

YOK BÖYLE TAKTİK

"Değil" sözcüğü ile biten cümleler isim cümlesi midir yoksa fiil cümlesi midir?

Bunu anlamak için çok güzel bir taktiğimiz var. İşte o taktik:

Cümle "değil" ile bitmişse "değil" sözcüğünden hemen önce gelen sözcüğün türüne bakın. "Değil"den önce gelen sözcük fiilse o cümle fiil cümlesidir, isimse o cümle isim cümlesidir.

Örnek:

👉 Aslında onu anlamıyor değilim. ["değil"den önce gelen sözcük (anlamıyor) fiil olduğu için bu cümle fiil cümlesidir.]

👉 O sağlıklı değil. ["değil"den önce gelen sözcük (sağlıklı) isim olduğu için bu cümle isim cümlesidir.]

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi fiil cümlesi değildir?

- A) Başarmak için tek bir noktaya odaklanmak gerekir.
- B) Ders çalışırken dahi seni düşünmüyor değilim.
- C) Kral da dilenci de aynı iştahla acıkir.
- D) Adaletin yasalarında bile mutlaka adaletsiz bir taraf vardır.
- E) Bugün dünyayı istediğin bir renge boya.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?

- A) Otobanda yaşanan kazada bir kişi öldü.
- B) O gidince ben çok ağladım.
- C) Hayatım boyunca hiç hak yemedim.
- D) Bu adam, üç kişiyi dolandırmış.
- E) Parkta gençler kavga ettiler.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisi isim cümlesidir?

- A) Yağan yağmur nedeniyle dereler taşı.
- B) Çevre yolu, çok konforlu bir yolmuş.
- C) Bebek, henüz bir haftalıkken güldü.
- D) Tanımadığın biri yanına geldiğinde oradan kaç.
- E) Bu buğdayı değirmende öğüt.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi olumlu bir cümledir?

- A) Bu davranışından dolayı ona çok kızdım.
- B) Düşünde herhangi bir olay olmadı.
- C) Kavga esnasında ben orada değildim.
- D) Ekonomik krizden dolayı işsizim.
- E) Ben seni hiçbir zaman aldatmadım.

10. (I) Geleneksel Türk tiyatrosu, çağlar boyunca süregelen ve Türk kültürünün ürünü olan tiyatro türleridir. (II) Şarkı, dans, söz oyunları ve taklit geleneksel Türk tiyatrosunun önemli öğeleridir. (III) Doğaçlamaya dayanan bu tiyatronun temel ögesi güldürüdür. (IV) Oyun kişilikleri tip düzeyindedir. (V) Oyuncular, karakter boyutuna ulaşmaz.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi, yüklemnin türü bakımından farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. Aşağıdakilerden hangisi kurallı fiil cümlesidir?

- A) İnsan, ne kadar yaşar bu dünyada?
- B) En sevdiğim mevsim yaz.
- C) Sabah saatlerinde denizde yüz.
- D) Yüzünde küçük bir ben vardı.
- E) Bir kuş konar yüreğimin ucuna.

12. (I) Jack London, bu romanında kendi hayatının yarısını yazmış. (II) Evlilik dışı bir ilişkiden doğan yazar, üvey babasının soyadını aldı. (III) Annesi, yıldız falı bakardı. (IV) Kalabalık üvey kardeşlerine de bakmak için 11 yaşında çalışmaya başladı yazar. (V) Gazete satıcılığı ve ruh çağırma toplantılarında yardımcılık yaptı.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerden hangisi yüklemnin yeri bakımından farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ALTIN BİLGİ

Olumlu ve olumsuz cümle deyince aklına iyi, kötü ve faydalı, faydasız şeyler gelmesin. Bir cümlemin olumlu olabilmesi için eylemin gerçekleşmiş olması gerekir, olumsuz olabilmesi için de eylemin gerçekleşmemiş olması gerekir.

Örnek:

- ☞ Adam kaza yaptı. (Kaza yapma eylemi gerçekleştiği için cümle olumludur.)
- ☞ Adam ölmedi. (Ölme eylemi gerçekleşmediği için cümle olumsuzdur.)

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

NOKTALAMA İŞARETLERİ

TEST - 116

1. ( ) Kitap okur musunuz Bay Anderson ( )
( ) Okumuyorum ( ) eksikliğini de hissetmiyorum.
( ) Ama biz hissediyoruz.

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (") (") (") (,) (") B) (—) (?) (—) (;) (—)
C) (—) (,) (—) (,) (—) D) (—) (!) (—) (,) (—)
E) (—) (?) (—) (,) (—)

2. Arada bir aynaya bakmalıyız.
( ) Güzel miyim ( ) ( ) diye değil, ( ) İnsan mıyım ( )
( ) diye.

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (-) (?) (-) (-) (?) (-) B) (") (?) (") (") (?) (")
C) (") (!) (") (") (?) (") D) (!) (?) (!) (!) (?) (!)
E) (") (,) (") (") (,) (")

3. Aşağıdaki matematik işlemlerinden hangisi bir noktalama işareti ile yapılamaz?

- A) Toplama B) Bölme C) Çıkarma
D) Çarpma E) Hiçbiri

4. "Ölüyorum ." dedi tırtıl . "Hayır , kelebek oluyorsun ."
I II III IV
dedi . Tanrı.
V

Yukarıdaki cümlede numaralandırılmış noktalama işaretlerinden hangisinin kullanımı gereksizdir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Fuzuli'ye sormuşlar ( ) ( ) Sevmek mi daha güzeldir, sevmek mi ( ) ( ) Fuzuli ( ) "Sevmek." demiş. Çünkü sevildiğinden hiçbir zaman emin olamazsın.

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (,) (") (?) (") (,) B) (:) (") (?) (") (:)
C) (:) (") (?) (") (,) D) (:) (") (!) (") (:)
E) (,) (") (?) (") (:)

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlış yapılmıştır?

- A) 10 Şubat 1981'de Adana'da dünyaya geldi.
B) Dr. Ali Aybar artık bu hastanede çalışıyor.
C) TRT'nin çocuk kanalı eğitici yapımlara ağırlık veriyor.
D) Montaigne "Monteyn" son günlerini kitaplarıyla geçirdi.
E) O, beni her zaman "minik kuşum" diye severdi.

B TÜRKÇEBAZ

İLK KEZ GÖRECEĞİNİZ MUHTEŞEM TAKTİK

Bütün noktalama işaretlerini yan yana yazın ve tam ortalarından yatay bir çizgi çekin. Çizginin altında nokta (.) kalıyorsa o noktalama işaretinden sonra gelen sözcük, büyük harfle başlar; virgül (,) kalıyorsa küçük harfle başlar.

, ; : ? ! Görüldüğü gibi çizginin altında "virgül" ve "noktalı virgül" kaldı. O halde bu iki noktalama işaretinden (, ve ;) sonra gelen sözcükler küçük harfle başlar. Diğerlerinden sonra gelen kelimeler büyük harfle başlar.

- 7.** "Ben mi seni çok aradım ? sen mi beni buldun ? "
I II
diye sordu . "Fark eder mi ? " dedim .
III IV
Kaybolmayacaksın bundan böyle .
V

Yukarıdaki cümlede numaralandırılmış noktalama işaretlerinden hangileri doğru kullanılmamıştır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) Yalnız V
D) I ve III   E) III ve IV

ÇOK KRİTİK BİLGİ

Soru ifadesi taşıyan sıralı ve bağlı cümlelerde soru işareti en sona konur.

Örnek:

Kahve mi içersin yoksa soğuk bir şeyler mi?
Bilerek mi konuşuyor, bilmeden mi ?

8. Kesme işareti aşağıdaki cümlelerin hangisinde yanlış kullanılmıştır?
- A) Yakup Kadri'nin "Yaban"ını okudum.
  - B) Tarık'lar, yarın sabah Mersin'e gelir.
  - C) Köpeği Tüysüz'ün aşılarını aksatmadan yaptırıyor.
  - D) Çocuklara törende Onuncu Yıl Marşı'nı okuttum.
  - E) THY'nin son yaptığı açıklama herkesin yüreğine su serpti.
9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir noktalama hatası yapılmıştır?
- A) O, bu şehirden uzaklaşırken ben hâlâ...
  - B) Ben, annem ve kardeşim Yozgat'a; Ahmet, ablam ve babam Kayseri'ye...
  - C) Ağaçlardan, bazıları fırtınada devrildi.
  - D) Benim için bir tek şey önemlidir: Dürüstlük.
  - E) Annem, o fedakar kadın, benim için çok kıymetlidir.

10. Fransız düşünürlerinden Jules Soury'yi ( ) Jül Suri ( ) bir gün yolda görmüşler. Şöyle bağırmış ( ) ( ) Bütün masalları çürüttüm, yıktım. Masalsız kaldım. Bana masal verin, masal verin bana, masalsız yaşıyamıyorum! ( ) Onu öyle görenler çıldırdı demişler onun için. Belki de çılgınlıktan o gün kurtulmuştur.

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) ( ) ( ) (:) (") (")
B) (") (") (:) (") (")
C) (-) (-) (;) (") (")
D) (,) (,) (:) (-) (-)
E) (") (") (;) (") (")

- 11.** Aklın ve ilmin üç büyük düşmanı vardır ( ) kötülük ( )
bilgisizlik ve tembellik ( )

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) $(.) (,) (.)$ B) $(:) (,) (...)$ C) $(;) (,) (.)$
D) $(:) (,) (.)$ E) $(:) (;) (.)$

- 12.** Aklın üç ilkesi vardır ( ) iyi düşünmek ( ) iyi söylemek ( ) iyi yapmak ( )

Yukarıdaki cümlede parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) $(\cdot) (\cdot) (\cdot) (\cdot)$ B) $(\cdot) (\cdot) (\cdot) (\dots)$ C) $(\cdot) (\cdot) (\cdot) (\cdot)$
D) $(\cdot) (\cdot) (\cdot) (!)$ E) $(\cdot) (\cdot) (\cdot) (\cdot)$

YOK BÖYLE TAKTİK

Virgülün olmadığı yerde noktalı virgül olmaz.

Videoolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

NOKTALAMA İŞARETLERİ

TEST - 117

1. Bir yazı okudum geçenlerde. Bir gazetede mi ? bir
I
dergide mi çıktı? Kimindi ? Unuttum şimdi . Yalnız
II III
şunu biliyorum, beğenmedim o yazıyı. Yalnız
beğenmemek değil, iyice kızdım. Tepem attı.
Yazar -şu "ağırbaşlı", "bilgin" denen kimselerden
olacak - öğütler veriyordu gençlere . Kitabı nasıl
IV V
okumalı, onu anlatıyordu.

Bu parçadaki numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

AMAN DİKKAT!

Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan noktalama işareti (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb), tırnak içinde kalır.

Örnek:

"Dün bize neden gelmedin?" dedi.

2. Adana'da bir baba üniversiteye başlayan kızına "Benim çöpçü olduğumu kimseye söyleme, seninle alay etmesinler". diye tembihler. Bunun üzerine kızı üzerinde çöpçü kıyafeti varken, her yanı toz toprak içindeyken babasının elini öptüğü bir fotoğrafı şu notla birlikte sosyal medyada paylaşır: "Bu fotoğrafta gördüğünüz harika insan benim babam ve ben onunla gurur duyuyuyorum."

Bu parçada, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi yerinde kullanılmamıştır?

- A) Tırnak işareti ("...") B) Virgül (,)
C) İki nokta (:)
D) Nokta (.)
E) Kesme işareti ('')

3. Maria, şahadet parmağını sallayarak gülüyor ( ) ( )
Hayır dostum ( ) hayır. ( ) diyordu.

Bu cümlede parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (-) (.) (-) B) (:) (") (.) (") C) (.) (") (.) (")
D) (:) (") (!) (") E) (:) (-) (.) (-)

4. Kadın ( ) gözlerini sabit bir noktaya dikip uzun uzun düşündükten sonra ( ) Benim beklediğim aşk başka ( ) ( ) dedi.

Bu cümlede parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (") (.) (") B) (.) (-) (.) (-) C) (.) (:) (.) (.)
D) (;) (") (...) (") E) (-) (-) (!) (.)

5. Yazar ( ) metin tahlilini görev edinmiş ( ) Türk edebiyatının değişik dönemlerinden seçtiği şiir ( ) hikâye ve tiyatro eserlerini tahlil etmiştir.

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (.) (:) (.) B) (-) (-) (.) C) (;) (;) (.)
D) (.) (;) (.) E) (.) (.) (.)

AMAN DİKKAT!

Zarf-fiillerden sonra herhangi bir noktalama işareti konmaz ancak iki zarf-fiil art arda sıralanmışsa ilk zarf-fiilden sonra virgül konur.

Örnek:

Ancak yemekte bir karara varıp, arkadaşına dikkatli dikkatli bakarak konuştu.

6. Sokrates'e "Otuz zalimler, seni ölüme mahkum
I II
etti." dediği zaman "Tabiat da onları, mahkum
III
etti." demiş.
IV V

Bu cümlede numaralandırılmış noktalama işaretlerinden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Yaptığımız en büyük hata şudur ( ) Her zaman dünyaya eğlenmek için geldiğimizi düşünürüz ( ) bunun böyle olmadığını kavrarsak bütün zorluklara katlanırsınız ( )

Bu cümlede parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) ( ) ( ) ( ) B) (:) ( ) ( ) C) (:) (:) ( )
D) (:) ( ) (!) E) (:) ( ) ( )

8. Ağlarım, ağlatamam, hissederim, söyleyemem.
I II III
Dili yok kalbimin, ondan ne kadar bîzârım!
IV
Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim.
V

İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim.

Bu parçadaki numaralanmış virgüllerden (,) hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek ( )
Sözüm odun gibi olsun ( ) hakikat olsun tek ( )

Bu cümlede parantezle ( ) belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) ( ) ( ) ( ) B) (:) ( ) ( ) C) (:) (:) ( )
D) (:) ( ) (...) E) (:) ( ) ( )

10. Gün gelir bir gün

Başka bir mevsim, başka bir takvim, başka bir ilişkide
O eski ağrı

Ansızın geri teper.

Dilerim geri teper.

Yoksa gerçekten bitmişsinizdir.

Aşağıdakilerden hangisinde virgül (,) bu dizelerdeki göreviyle kullanılmamıştır?

- A) Ölü bir yılan gibi yatıyordu aramızda
Yorgun, kirli ve umutsuz geçmişim.
B) Munis, sokulgan, hüzünlü resimlerine
Lirik sözcüğü en çok yüzüne yakışıyordu.
C) Kanat gibi, tüy gibi, dokunmak gibi
Uçucu ve yumuşak şeyler geliyordu aklıma.
D) Sanki yaz, birbirimizi görmedigimiz o üç ay,
Alıp götürmüştü bir şeyleri hayatımızdan.
E) Koca bir yaz girdi aramıza. Yaz ve getirdikleri.
Döndüğünde eksik, noksan bir şeyler başlamıştı.

11. Sonra çıkıyorsun dışarı ( ) bakıyorsun güneş hâlâ duruyor tepede ( ) Derin bir nefes alıyorsun ve yıllardır kurduğun cümleyi bilmem kaçınıcı kez kuruyorsun ( ) "Ne yapalım ( ) kismet değilmiş ( )"

Bu parçada parantezlerle boş bırakılan yerlere konması gereken noktalama işaretleri, ikişerli eşleştirilirse hangi kelimeden sonra gelen noktalama işareti dışta kalır?

- A) dışarı B) tepede C) kuruyorsun
D) yapalım E) değilmiş

SIR KUTUSU

Alıntı cümleden önceki bölüm bir cümleyse bu bölümün sonuna iki nokta (:), cümle değilse duruma göre ya hiçbir noktalama işareti konmaz ya da virgül (,) konur.

Örnek:

👉 Öğretmenimiz "Dışarı çıkabilirsiniz." dedi.

👉 Şöyle bir etrafına baktı: "Buralar çok değişmiş." dedi.

Videolu
çözümler için
QR kodunu
telefonunuza
okutunuz

YAZIM KURALLARI

TEST - 125

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Şarz cihazım evde kalmış, seninkini alabilir miyim?
- B) Halk otobüsünün şöförü beni durakta indirmede.
- C) Bir zamanlar uzun pardösüler modaydı.
- D) Bugün ailecek bir restoranta gittik.
- E) Sokak hayvanlarının sevgiye ve şevkate ihtiyacı var.

AKLINDA BULUNSUN

- Kurum ve kuruluş adlarına getirilen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

Örnek:

Türk Dil Kurumundan, Türkiye Büyük Millet Meclisine ...

2. 2011 Yılında İstanbul Üniversitesini bitirdi. Yoğun

I II
geçen bu dört yıl onu oldukça yordu ve yıprattı. Onu sadece üniversite dersleri yormadı, aynı yıl girdiği KPSS'de oldukça yorucu ve sitresliydi.

III IV
2011 Yılı'nın Eylül Ayı'nda Orhan Çobanoğlu
V
Anadolu Lisesine atandı.

Bu parçada altı çizili sözcüklerin hangisinde yazım yanlışı yapılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Saadet Özdemir'in Türk Dil Kurumundan

I II
çıkan "Duru Türkçe" adlı eseri, 15 Eylül 2020
III IV
tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi'nde tanıtıldı.
V

Bu parçada numaralandırılmış sözlerden hangisinde bir yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Yine bir akşamüstüydü. Elinde bir değnekle bu

I II
nalet olası çamurlu yollarda bata çıka yürüyordu.
III IV
Bu sürekli çamurlu ve sinekli mahalle onun zatüreye
V
yakalanmasına neden olmuştu.

Yukarıdaki parçada numaralanmış sözcüklerden hangi ikisinde yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I. ile II. B) II. ile III. C) III. ile V.
D) IV. ile V. E) I. ile V.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen altı çizili sözcüğün yazımı doğrudur?

- A) Bu murdar kümeste nasıl oturuyorsun bilmem.
- B) Benimle daha fazla muhattap olmanı istemiyorum.
- C) Oğlunun iyi bir silahşör olmasını istiyordu.
- D) Bu okula geldikten sonra hepsinin ahlağı bozuldu.
- E) Anotomi alanı ilgisini çok çekiyordu.

6. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde yazım yanlışlığı yoktur?

- A) Yeni tanıştığım kişi ne kadar da mütevazı biri!
- B) Toplantıda hatrı sayılır insanlar bir araya gelmiş.
- C) Muhalefet parlemonter sistemin yeniden gelmesini istiyor.
- D) O gün unutulmaz bir olay cereyan etti.
- E) Sınavda başarılı olmak için parağraf soruları çözmelisiniz.

SIRALARI BİRLEŞTİRMEYELİM

"Sıra" sözcüğü ayrı yazılır.

Şifremiz: Sıraları birleştirmeyin ki aralarından geçebilelim.

Örnek:

ardı sıra, peşi sıra, yanı sıra ... ("sıradağ" istisna)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) Derin suların dinginliği çatlatır yüreğinde korkunun tohumunu.
 B) Perdelerin kıvrımına gizlenip orayı seyrediyorlar.
 C) Hayatın devraldığı sessiz bir sudur acı.
 D) Üstelik bu futbolsever gençler bir önceki karşılaşmaya da alınmadı.
 E) Artarda sıralandı tüm umutlu hayallerim.

SEVENLERİ AYIRMAYIN

"Sever" kelimesi eklendiği sözcükle her zaman bitişik yazılır.

Sifremiz: Sevenleri ayırmayın.

Örnek:

vatansever, hayvansever, yurtsever .....

8. (I) Bir dilin kelimelerini hor görmek, politik veya ideolojik sebeple dilden atılabilir görmek büyük bir gaflettir. (II) Çünkü milletlerin olduğu gibi kelimelerinde tarihi vardır. (III) Bu milletin ataları asırlarca o kelimelerle doymuş, onlarla düşünmüş idi. (IV) Birbirlerini ve evlatlarını o kelimelerle sevmiş ve bu kelimeleri tamamiyle milli bir sanatla Türk yapmıştır. (V) Bu yüzden ki evlatlar artık o kelimelere düşman kesilemezler.

Yukarıdaki parçada hangi cümlelerde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I - II   B) II - IV   C) IV - V
 D) II - III   E) III - IV

9. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Yer altında bulunan, erimiş haldeki kayaçlara mağma denir.
 B) Bu konuda sana da çok mağcup oldum, üzgünüm.
 C) Kemal'in komserlik sınavına hazırlandığını söyledi.
 D) Algı yöneticilerinin manipülasyona dayalı kandırma teknikleriyle baş etmeye çalışıyoruz.
 E) Sınavda matematikten kaç doğru yaptın?

10. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) İddaa ediyorum o sınavdan çok düşük alacak.
 B) Meraba arkadaşlar, ben aranızda yeni katıldım.
 C) Zaten beni hiçbir zaman kaile almadınız siz.
 D) Öğrencim, okula meslekdaşım olarak geri döndü.
 E) Mide ağrısından dolayı okula gitmiş.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen eklerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Doğu Akdeniz'de KKTC'nin hakkı yeniyor.
 B) Bu, KPSS'ye son girişim olacak.
 C) TDK'nın sitesinin tasarımı değişmiş.
 D) Yasa, TBMM'de oy çokluğu ile kabul edildi.
 E) Füze, NATO'nun sistemine uygun değilmiş.

12. Aşağıdakilerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Şimdi de güftesi Cemal Safi'ye ait bir şarkıyla si zi baş başa bırakıyoruz.
 B) Eve geldiğimde Minnoş mamasını yemiş, sobanın kenarında mışıl mışıl uyuyordu.
 C) Son elli yılda Kazak Dili'ne Rusçadan çok fazla sözcük girmiş.
 D) Son zamanlarda Amerika Birleşik Devletleri'yle yaşadığımız sorunlar ekonomiyi olumsuz etkiliyor.
 E) Türkler, Talas Savaşı sonrasında kitleler halinde Müslüman olmuşlardır.

KULAĞA KÜPE

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır. Ayrıca "k" sesi "ka" diye değil, "ke" diye okunur.

Örnek:

BDT'ye, TDK'den, THY'de, TRT'den, TL'nin, SSK'nin...

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz eylemin nasıl gerçekleşeceğini bildirmektedir?

- A) Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.
- B) Şu kısacık hayatta kardeşçe yaşayalım.
- C) Buradan giderseniz yolunuz epeyce kısalmı.
- D) Okul çıkışı neden kardeşinle gelmiyorsun?
- E) Onun düşüne gideceğini bugün öğrendim.

2. İçimde, bir yolculukta tanışıp alıştığım fakat pek çabuk ayrılmaya mecbur olduğum bir insana veda eder gibi bir his vardı.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Dolaylı tümleç - nesne - yüklem
- B) Zarf tümleci - özne - yüklem
- C) Dolaylı tümleç - özne - yüklem
- D) Dolaylı tümleç - Zarf tümleci - özne - yüklem
- E) Zarf tümleci - nesne - yüklem

3. Biz, kalbimizin ve kafamızın doğru bulduğu şeyleri etrafın ne dediğine bakmadan yapmalıyız.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - nesne - zarf tümleci - yüklem
- B) Nesne - zarf tümleci - yüklem
- C) Özne - nesne - yüklem
- D) Özne - yüklem
- E) Özne - nesne - dolaylı tümleç - yüklem

YOK BÖYLE TAKTİK

"-i" eki; "y" kaynaştırma harfinden sonra gelirse "belirtme durum eki", "s" kaynaştırma harfinden sonra gelirse "iyelik eki"dir.

- 👉 Baba-y-i üzme. (-i belirtme durum eki)
- 👉 Baba-s-i geldi. (-i iyelik eki)

- 4. I. Evrenin kitabı, matematik dili ile yazılmış.
- II. Sağlık kontrolü için neden hastalanmayı bekliyorsun?
- III. En tehlikeli insanlar yarı deliler ve yarım akıllılardır.
- IV. Aşk, öyle engin bir denizdir ki ne başlangıcı ne de sonu vardır.
- V. Cahil kimsenin yanında kitap gibi sessiz ol.

Bu cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede geçen bir sözcükte ünlü düşmesi olmuştur.
- B) II. cümlede belirtme durum ekine örnek vardır.
- C) III. cümlede ünsüz türemesine örnek vardır.
- D) IV. cümlede ünsüz yumuşamasının örneği vardır.
- E) V. cümlede ulama olmuştur.

SIR KUTUSU

"ş" kaynaştırma harfi sadece sayılara gelir.

Örnek: altı**ş**ar, yedi**ş**er, iki**ş**er ...

5. Aşağıdaki dizelerde altı çizili sözcüklerden hangisinde kaynaştırma ünsüzü vardır?

- A) Bilirim ben senin yerini, sormam sana neredesin.
- B) Nasıl gelsem senin yanına, sen hep yüksekersin.
- C) Çaldım işte kapını, açar mısın kardelen?
- D) Yine toprak altına kaçarsın kardelen?
- E) Açma pencereni, perdeleri çek.

6. Hışmım da yok, hasmım da
Görünmezim cismim de yok resmim de.

Bu dizelerde ünlü düşmesine uğramış kaç sözcük vardır?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 7

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin yazımı doğrudur?

- A) Tenefüs, artık 15 dakika olacaktı.
 B) Tükrük bezlerinin sindirimdeki görevi nedir?
 C) Onunla konuşmaman gerektiğini tenbihlemiştim.
 D) Bu kelimenin telafuzu gerçekten çok zor.
 E) Sebiha, öğrenciyken çok tembeldi.

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) Okulumuza gelen palyanço çocukları eğlendirdi.
 B) Günde en az yirmi parağraf sorusu çözmelisiniz.
 C) Karadeniz'de dağlar kıyıya paralel uzanır.
 D) Köyümüze bu yıl asfalt yol yapıldı.
 E) Tutuksuz yargılanmak üzere serbes bırakıldı.

YOK BÖYLE TAKTİK

Öğrenilen geçmiş zaman eki olan "-miş" ile görülen geçmiş zaman eki olan "-di" yi birbiri ile karıştırmamak için şu iki cümleyi aklınızda tutun;

👉 **Kaza oldu.** (Böyle diyen biri kaza olduğunu bizzat **gördüğü** için buradaki "-du" görülen geçmiş zaman ekidir.)

👉 **Kaza olmuş.** (Böyle diyen biri kaza olduğunu bizzat **görmemiş**, **başkasından** duymuş ya da **öğrenmiştir**. Bu yüzden bu cümledeki -muş eki öğrenilen (duyulan) geçmiş zaman ekidir.)

9. Seçmiş olduğunuz ve karar verdiğiniz şeylerin beldelini siz ödersiniz, size akıl verenler ödemez.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Nesnesi ortak bağımlı sıralı bir cümledir.
 B) Cümlede nesnesinde belirtili isim tamlaması vardır.
 C) Geniş zaman kipiyle çekimlenmiş birden fazla fiil vardır.
 D) Farklı türlerde zamir örnekleri vardır.
 E) Öğrenilen geçmiş zaman kipine örnek vardır.

10. Kapının sağ yanında tüm gün oturdukları odaya

I
 baktı. Yok. Kapının arkasında, çiviye asılmış bir erkek ceketi ile pantolon var. Buz gibi oldu.
 "Bunlar kimin?" diye düşündü. Kendisinin! Kıskaçlık
 II III
 gözlerini bürümüş, görüyor da tanımıyor. Yattıkları odanın kapısını açtı, orası da boş. Nereye gitti?
 IV V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

NE SORULURSA NEYE BAKILIR?

- 👉 Sözcüğün görevi ya da türü sorulursa sözcüklere "isim, fiil, sıfat, zarf, zamir, edat, bağlaç, ünlem" yönüyle bak.
 👉 Sözcüğün türü verilip de görevi soruluyorsa o sözcüğün ögelik görevine bak.
 👉 Sözcüğün yapısı sorulursa "basit, türemiş, birleşik" yönüyle bak.

BÖYLE TAKTİK VERDİLER DE BİZ Mİ KAZANMADIK?

Niteleme sıfatları çekim eki alınca adlaşır, belirtme sıfatları ise zamir olur.

Örnek:

- 👉 Otobüste yaşlı insanlara yer verelim. (Niteleme sıfatı)
 👉 Otobüste yaşlılara yer verelim. (Adlaşmış sıfat)
 👉 Virüs, birçok insana bulaştı. (Belirtme sıfatı)
 👉 Virüs, birçoğuna bulaştı. (zamir)